Ἀριθ. 331 – Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ Ζ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δέκατος τρίτος | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. – Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι. – Γράφεται τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 | 2 Μαΐου 1882

ΑΘΗΝΑΪΣ

[Ἱστορικὸν διήγημα Φερδινάνδου Γρηγοροβίου.
Μετάφρασις Σπυρ. Π. Λάμπρου].

Συνέχεια τοῦ φύλ. 259.

Ε΄

Ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Κωνσταντίνου ἐκάθητο τότε Θεοδόσιος ὁ Β΄, ὁ νεαρὸς υἱὸς τοῦ Ἀρκαδίου καὶ ἔγγονος Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐκείνου, ὅστις θνήσκων τῷ 395 διένειμε τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος ὡς ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν ἥμισυ εἰς τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ.

Θεοδόσιος ὁ νεώτερος ἐγεννήθη τῇ 10 Ἀπριλίου 401 ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ διασήμου πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ Εὐδοξία ἀπέθανεν ὅτε μόλις εἶχεν ὑπερβῆ ὁ Θεοδόσιος τὸ τρίτον τῆς ἡλικίας ἔτος. Ὑπῆρξε δὲ θυγάτηρ τοῦ Βαύτου, γενναίου Φράγκου στρατηγοῦ φθάσαντος εἰς μέγα ἀξίωμα ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ γενομένου ὑπάτου τῷ 385.

Ἡ Εὐδοξία ἠξιώθη τοῦ διαδήματος ῥωμαντικώτατα. Ὁ πανίσχυρος ὑπουργὸς Ῥουφῖνος ἀνέμενε μετὰ πεποιθήσεως τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν φιλοδόξων αὐτοῦ πόθων, ἤτοι τὴν στέψιν τῆς ἰδίας αὐτοῦ θυγατρὸς μετὰ τοῦ νεαροῦ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου. Ἀλλ' ὁ πανοῦργος αὐτοῦ ἀντίπαλος Εὐτρόπιος εἶχεν ἐπὶ τοσοῦτον ἐξάψει τὴν φαντασίαν τοῦ ἡγεμόνος παριστάνων τὰ ἔκτακτα θέλγητρα τῆς Εὐδοξίας καὶ δεικνύων τὴν εἰκόνα αὐτῆς, ὥστε συνήνεσεν εἰς τὸ παραδοξότατον τῶν τολμημάτων. Πανηγυρικὴ πομπὴ αὐλικῶν ἐξῆλθεν ἐκ τῶν ἀνακτόρων φέρουσα τὰ πολύτιμα νυμφικὰ δῶρα καὶ διήρχετο τὰς ὁδοὺς τῆς μητροπόλεως ἵνα παραλάβῃ τὴν νύμφην, ὡς ἀνεμένετο, ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ῥουφίνου. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ διευθυνθῶσιν αὐτόσε, ἐτράπησαν πρὸς ἄλλην τινὰ οἰκίαν ἐν ᾗ ἀνετρέφετο ἡ θυγάτηρ τοῦ Βαύτου παρὰ τοῖς φίλοις αὐτοῖς καὶ ἡ Φραγκὶς αὕτη κόρη ὡδηγήθη ἐκπληττομένου τοῦ λαοῦ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἔνθα συνεζεύχθη τῇ 27 Ἀπριλίου τοῦ 395 μετὰ τοῦ νεαροῦ Ἀρκαδίου.[1]

Συνέπεια τοῦ γεγονότος τούτου ὑπῆρξεν ἡ πτῶσις τοῦ Ῥουφίνου καὶ ἡ ἀπεριόριστος ἐξουσία τῆς ὡραίας καὶ φιλοδόξου Εὐδοξίας. Αὕτη εἶνε τὸ πρῶτον παράδειγμα τῆς παρὰ Βυζαντίνοις γυναικοκρατίας, τῆς στηριζομένης ἐπὶ τῶν σκευωριῶν καὶ τῶν ἀκορέστων ἐπιθυμιῶν τῶν αὐλοκολάκων, τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἱερέων. Ἦτο γυνὴ φίλαρχος καὶ βιαία.[1] Τὸν ἐπίσκοπον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον ὤθησεν εἰς τὴν ἐξορίαν καὶ εἰς τὸν θάνατον, τρωθείσης τῆς ματαιοφροσύνης αὐτῆς. Ἱδρυθέντος δῆλα δὴ ἀργυροῦ αὐτῆς ἀγάλματος πρὸ τοῦ βουλευτηρίου παρὰ τὴν ἁγίαν Σοφίαν, πανηγυρίζων ὁ λαὸς ἐξεχύθη εἰς ἐθνικὰ ὄργια οὕτως ἀκόλαστα, ὥστε ὁ Χρυσόστομος χολωθεὶς ἐμέμφθη τῆς βασιλίσσης δημοσίᾳ ἔν τινι ὁμιλίᾳ, καὶ δὴ ἐτόλμησε νὰποκαλέσῃ αὐτὴν νέαν Ἡρωδιάδα. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπήνεγκε τὴν πτῶσιν αὐτοῦ. Καθαιρεθεὶς ὁ πατριάρχης ἐξωρίσθη εἰς Κιλικίαν, μεταμείβων δ' ἐν τῇ ὑπερορίᾳ τόπον ἀπὸ τόπου ἀπέθανεν ἐν ταλαιπωρίᾳ τῇ 14 Σεπτεμβρίου τοῦ 407.[2]

Ὀλίγους δὲ μῆνας μετὰ τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ ἀπέθανεν ἡ αὐτοκράτειρα Εὐδοξία τῇ 6 Ὀκτωβρίου τοῦ 404. Εἰς τὸν ὅλως ἀνάξιον σύζυγον αὐτῆς Ἀρκάδιον ἔτεκεν ἕνα υἱὸν καὶ τέσσαρας θυγατέρας, Φλακκίλλαν, Πουλχερίαν, Ἀρκαδίαν καὶ Μαρίναν.[3]

Θεοδόσιος ὁ Β΄ διεδέχθη τὸν πατέρα ἐπὶ τοῦ θρόνου τῇ 1 Μαΐου τοῦ 408, ἀφ' οὗ πρὸ ἓξ ἐτῶν ἔτι ἐν σπαργάνοις εὑρισκόμενος εἶχεν ἀνακηρυχθῆ αὔγουστος καὶ στεφθῆ ἐν τῷ Ἑβδόμῳ. Ἐν χρόνοις πολυταράχοις ἔμελλεν αὐτὸς, παιδίον ἀπωρφανισμένον, νὰ διοικήσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους. Ἔμενε δ' ἄνευ οὐδεμιᾶς προστασίας. Καὶ εἶχε μὲν ἀποφασίσει ὁ ἀδύνατος, ἀδέλτερος θεῖός του, ὁ ἐκ Ῥώμης αὐτοκράτωρ Ὀνώριος, νὰ ἔλθῃ αὐτὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἢ τοὐλάχιστον νὰ ἐγκαταστήσῃ πιστοὺς ἄνδρας αὐτόθι ὡς κηδεμόνας τοῦ ἀνεψιοῦ του, ἀλλ' αἱ ἐν τῇ Δύσει ταραχαὶ κατέστησαν ἀδύνατον τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου του[4].

1. Ζώσιμος ἐκδ. Βόννης V, κεφ. 3.

1. Παρὰ τοῦ Κεδρηνοῦ (1, 585) ἀποκαλεῖται περιφρονητικῶς «βάρβαρος γυνὴ καὶ θρασυκάρδιος».

3. Neander Johannes Chrysostomus τόμ. Α΄ σ. 219.

2. Ἡ Φλακκίλλα ἐγεννήθη τῇ 18 Μαΐου 397· ἡ Αἰλία Πουλχερία τῇ 19 Ἰανουαρίου 399· ἡ Ἀρκαδία τῇ 3 Ἀπριλίου 400· ὁ Θεοδόσιος τῇ 10 Ἀπριλίου 401 καὶ ἡ Μαρίνα τῇ 10 Φεβρουαρίου 403. Ἰδ. Clinton Fasti Romani τόμ. Β΄ καὶ Ducange, Familiae aug. Byzantinae.

4. Σωζομενός IX, 4.

Οἱ Βυζαντῖνοι ἱστοριογράφοι ἐδήλωσαν καὶ ἐξήγησαν τὴν ἀπελπιστικὴν θέσιν τοῦ ἀνατολικοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ τὴν θαυμαστὴν διάσωσιν τοῦ παιδὸς Θεοδοσίου ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ θρόνου διά τινος γεγονότος ὅπερ εἶνε ὅλως αἰνιγματῶδες. Λέγουσι δῆλα δὴ ὅτι ὁ Ἀρκάδιος εἶχεν ἀναθέσει διὰ διαθήκης τὴν κηδεμονίαν τοῦ υἱοῦ του εἰς τὸν εὐγενέστατον ἁπάντων τῶν ἐχθρῶν τῶν Ῥωμαίων, τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Ἰσδεγέρδην. Οὗτος, φίλος τῶν Χριστιανῶν κεκηρυγμένος, ἔστειλε κατὰ ταῦτα ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ αὐλῆς συνετόν τινα ἄνδρα, ὀνόματι Ἀντίοχον, ὡς κηδεμόνα τῶν ὀρφανῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα ἐπὶ τέσσαρα ὅλα ἔτη ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ μετὰ μεγάλης συνέσεως, μεθ' ὃ ἐπέστρεψεν εἰς Κτησιφῶντα[1].

Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ φανερωτέραν τὴν βαθεῖαν παρακμὴν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τμήμασι τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους μᾶλλον ἢ τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἂν ἀληθῶς ὑπῆρξεν ἱστορικόν. Οἱ Βυζαντῖνοι διηγήθησαν αὐτὸ ὡς τοιοῦτον ἄνευ τινὸς ἄλλης παρατηρήσεως καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτό. Ἀφ' οὗ ἐν τῇ Δύσει Γερμανοὶ τυχοδιῶκται, Σουηβοὶ καὶ Βανδῆλοι κατώρθουν νὰ γίνωνται κύριοι τῆς ῥωμαϊκῆς διοικήσεως, ἠδύνατο νὰ εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὴν ἐν τῷ Βυζαντίῳ ἐξουσίαν Πέρσου αὐλικοῦ, προϋποτιθέντες ὅτι ἦτο οὗτος ὀπαδὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ· τοῦτο δὲ ὡς καὶ ὅτι ὁ ἀνὴρ δὲν ἦτο Πέρσης τὸ γένος ἀποδεικνύει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀντίοχος. Ἀλλ' εἶνε ὅμως δυνατὸν νὰ ἐκλάβωμεν ὅτι ἀντὶ τοῦ Πέρσου κηδεμόνος πρόκειται περὶ τοῦ ἰσχυροῦ μαγίστρου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου, ὅστις ἀνέθρεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὡς παιδαγωγὸς καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐκυριάρχει ἐν τοῖς ἀνακτόροις[2].

Εἰς τίνας δ' ἄλλους ὁ Ἀρκάδιος εἶχεν ἀναθέσει τὴν μέριμναν περὶ τῶν ἀνηλίκων τέκνων του εἶνε ἄγνωστον ἡμῖν[3]. Δὲν ὑπῆρχον ὀνομαστοὶ συγγενεῖς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου ἐν Κωνσταντινουπόλει οὓς θὰ ἠδύνατο νὰ περιβάλῃ διὰ ταύτης τῆς φροντίδος. Τὰ ὀρφανὰ τέκνα ἀνετράφησαν ἐν μέσῳ ξένων ἀνθρώπων, αὐλικῶν καὶ ὑπαλλήλων, κυριῶν τῆς αὐλῆς καὶ εὐνούχων, αἱ δ' ἀσκητικαὶ αὐτῶν συνήθειαι ἐμαρτύρουν, ὅτι εἶχον διαγάγει ἀνήδονον τὴν παιδικὴν αὐτῶν ἡλικίαν πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν αὐλικῶν διατυπώσεων καὶ ὑπείκοντες ἔτι εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν κληρικῶν.

Πρὸ παντὸς ἄλλου ἐπὶ τὴν ἀνατροφὴν αὐτῶν θὰ ἐπέβλεψεν ὁ πατριάρχης τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων. Κατεῖχε δὲ τοῦτο τὸ ἀξίωμα ἀπὸ τοῦ ἔτους 406 ὁ Ἀττικὸς, ἀνὴρ λόγιος καὶ εὐσεβὴς διανυκτερεύων περὶ τὴν μελέτην τῶν ἱερῶν βιβλίων καὶ θαυμαζόμενος ὥς τις τῶν μεγίστων ῥητόρων τῆς ἐποχῆς του[1]. Ἄλλως δὲ οἱ Χριστιανοὶ ἱερεῖς διισχυρίζοντο ὅτι αὐτὸς ὁ θεὸς ἐφρόντισε περὶ σοφῆς καὶ εὐσεβοῦς ἐκπαιδεύσεως τοῦ νεαροῦ Θεοδοσίου, καὶ οὕτω προὐφύλαξε τὸ κράτος ἀπὸ στάσεων καὶ ἁρπαγῶν.[2]

Εἶνε ἱκανῶς ἐνδιαφέρουσα ἡ παρακολούθησις τοῦ βίου τῶν ἡγεμονοπαίδων τούτων ἐν τῷ ἀπεράντῳ ἀνακτόρῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ᾧ ἐπὶ ἔτη ὅλα παῖς περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν νεαρῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν παρεῖχε τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ κῦρος εἰς τὰ πολιτικὰ ἔργα καὶ τοὺς νόμους τοῦ μεγάλου βασιλείου καὶ ἐδέχετο τὴν θεραπείαν τῶν λαῶν αὐτοῦ, ἐπειδὴ οὗτοι ἐτίμων ἐν αὐτῷ τὸ μεγαλεῖον τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Οὐδεμία ἐπαρχία ἐπανεστάτησεν, ἡ δὲ περίτεχνος μηχανὴ τῆς βυζαντιακῆς διοικήσεως ἐλειτούργει κανονικῶς.

Εὐτυχῶς τὰ τοῦ κράτους διῴκει ὡς ἀνώτατος ὑπουργὸς ὁ Ἀνθέμιος, ὅστις ἀπὸ τοῦ 405 ἦτο ἔπαρχος τοῦ πραιτωρίου καὶ ἦτο οὕτω διακεκριμένος ὡς πολιτευόμενος ὥστε τις τῶν συγχρόνων ὠνόμασεν αὐτὸν *φρονιμώτατον τῶν τότε ἀνθρώπων*.[3]

Ἐν ᾧ ἡ Ἰταλία διεσχίζετο ὑπὸ λαῶν βαρβαρικῶν, ἡ δὲ Ῥώμη τῷ 410 κατέστη λεία τῶν Βεστγότθων, ἐν ᾧ αἱ ἐπαρχίαι τῆς δύσεως μέχρι τῶν στύλων τοῦ Ἡρακλέους εἶχον πέσει εἰς τὰς χεῖρας Γερμανῶν κατακτητῶν, ὁ εὐγενὴς Ἀνθέμιος κατώρθωσε νὰ ἐκδιώξῃ τὰ στίφη τῶν Οὔννων ἐκεῖθεν τοῦ Δανουβίου καὶ νὰ διατηρήσῃ τὴν εἰρήνην ἐν τῷ βυζαντιακῷ κράτει. Ἐξησφάλισε δὲ τὴν παρὰ τὸν Βόσπορον πρωτεύουσαν ἀπὸ ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν, περιβαλὼν αὐτὴν τῷ 413 δι' ὀχυροῦ χερσαίου τείχους ἔχοντος μῆκος δεκατεσσάρων μιλίων ὅπερ ἐκαλεῖτο τεῖχος τοῦ Θεοδοσίου ἢ νέον τεῖχος.[4]

Ὁ Ἀνθέμιος, οὗ ὁ ἔγγονος ἔμελλεν εἶτα νὰ ἀνέλθῃ ἐπ' αὐτὸν τὸν θρόνον τῶν καισάρων ἐν Ῥώμῃ ἐκλείπει ἐκ τῆς ἱστορίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 415 ἀρχομένου[5]. Διάδοχος δ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐγένετο ὁ Αὐρηλιανὸς, ἀνὴρ τῶν χρόνων Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ὁ διάσημος ἀντίπαλος τοῦ Γότθου Γαϊνᾶ.[6] Ἡ δὲ πολιτικὴ ἀρχὴ μετέβη εἰς τὰς χεῖρας τῆς

1. Θεοφάνης, χρονογρ. ἔκδ. Βόννης Α' 126. Κεδρηνὸς Α' 586. Ζωναρᾶς χρονογρ Γ. 122. Νικηφόρος Β' κεφ. 1. Πρβλ. καὶ Sievers, Studien zur Geschichte der römischen Kaiser σ. 423.

2. Παιδαγωγὸν ἀποκαλεῖ αὐτὸν ῥητῶς ὁ Μαλάλας XIV 361. Ἴδ. καὶ Σωκράτην VII 1. Θεοφάνην I, 143. Νικηφόρον Β' κεφ. I.

3. Ἐκ τῆς εἰκοστῆς δευτέρας ἐπιστολῆς τοῦ Συνεσίου ἐξάγει ὁ Lapatz (Lettres de Synèse σ. 372) τὸ ἐσπευσμένον συμπέρασμα, ὅτι τις αὐτόθι ἀναφερόμενος Ἀναστάσιος διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρκαδίου παιδαγωγὸς τῶν τέκνων αὐτοῦ. Ἀλλὰ πρόκειται μόνον περὶ τῆς νομιμοποιήσεως τῶν ἰδίων τέκνων τοῦ ἀνδρὸς τούτου.

1. Ἴδε τὸ ἐγκώμιον αὐτοῦ παρὰ Σωκράτει VII, κ. 2.
2. Θεοδώρητος Ἱστορ. Ἐκκλ. V, κεφ 36
3. Σωκράτης VII, κεφ. 1.
4. Du Cange, Constantinopolis Christiana σ. 38.
5. Ἐν τῷ Θεοδοσιακῷ κώδικι τὸ τελευταῖον ἀναφέρον αὐτὸν ὡς praefectus praetorii ἔδικτον χρονολογεῖται ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου 415.
6. Ἐν τῷ Θεοδοσιακῷ κώδικι ἡ πρώτη εἰς αὐτὸν ἀ-

βασιλόπαιδος Πουλχερίας, ἣν ἀνεκήρυξεν ὁ Θεοδόσιος τῇ 4 Ἰουλίου 414 αὐγοῦσταν ἐν ἡλικίᾳ δεκαπέντε ἐτῶν. Παρεχώρησε δ' αὐτῇ μετὰ τοῦ ὑψίστου τούτου ἀξιώματος τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς τὸ δικαίωμα τοῦ συνάρχειν, ἐν ᾧ αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς ἔφερον μόνον τὸν τίτλον *νωβελίσσιμα* ἢ *βασίλισσα*.

Τὸ πρωτοφανὲς γεγονὸς τῆς ἀναθέσεως τῆς κυβερνήσεως τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους εἰς νεαρὰν κόρην ἀποδεικνύει τὴν σπανίαν ἀξίαν τῆς Πουλχερίας, ἥτις καὶ μακρὸν χρόνον μετὰ τὴν ἐνηλικίωσιν τοῦ ἀδελφοῦ διετήρησε τὴν ἀρχὴν ἔν τε τῇ αὐλῇ καὶ τῷ κράτει. Ὁ σύγχρονος αὐτῇ ἐκκλησιαστικὸς ἱστοριογράφος Σωζομενὸς, ἀποθαυμάζων τὰς ἀρετὰς αὐτῆς εὗρεν ὅτι ὁ θεὸς ὥρισε τὴν κόρην ταύτην ὡς σύναρχον καὶ κηδεμόνα τοῦ ἀδελφοῦ, ἵνα καταστήσῃ ἐκεῖνον δι' αὐτῆς τὸν φιλοθρησκότατον ἁπάντων τῶν βασιλέων· καὶ ἄλλοι δὲ τῶν Βυζαντίνων ἀπέδιδον εἰς τὴν εὐσεβῆ ἡγεμονίδα θεῖον νοῦν καὶ ἐμπνεύσεις οὐρανίας[1].

Καὶ ἡ μὲν ἐνάρετος καὶ σοφὴ Ὑπατία, μαρτυρικῶς θυσιασθεῖσα ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ ὄχλου τῆς Ἀλεξανδρείας, κατέστη ἁγία τις τῆς παρακμαζούσης εἰδωλολατρείας, ἧς τὸ τελευταῖον λυκόφως διαυγάζει τὴν ὡραίαν αὐτῆς μορφήν· ἡ δ' Ἀθηναῖς εἶνε τύπος τις μεσάζων, παραβάτις τῆς εἰδωλολατρείας· ἀλλ' ἡ Πουλχερία εἶνε ἐρριζωμένη διὰ πασῶν τῶν ἰνῶν τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ Χριστιανισμῷ, καταστᾶσα ἰσχυροτάτη ἐν τῇ συγχρόνῳ ἐκκλησίᾳ.

ς'

Ἁβρὰ οὖσα κόρη ἐν τῇ πρώτῃ τῆς νεότητος ἀκμῇ μετεμόρφωσεν ἡ Αἰλία Πουλχερία εἰς μονὴν τὴν ἴσως ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην διεφθαρμένην αὐλὴν τοῦ Βυζαντίου. Ἐνέπνευσε δὲ εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ὡς καὶ εἰς τὰς ἀδελφὰς τὴν αὐτὴν εὐσέβειαν[2]. Αἱ βασιλόπαιδες ἔψαλλον ὕμνους καὶ ἐδέοντο ἡμέρας καὶ νυκτός. Δὲν ἐγνώριζον τὴν ἀργίαν ἀλλ' ἐμάνθανον διηνεκῶς καὶ εἰργάζοντο, ἰδίως λεπτὰ κεντήματα. Παρητήθησαν τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου καὶ ἔταξαν πᾶσαι ὁμοῦ ἀγαμίαν. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ νεαρὰ Πουλχερία εἶχεν ἐπισήμως ὀμώσει εἰς τὸν Θεὸν τὴν τήρησιν τῆς παρθενίας καὶ οἱ πιστοὶ Χριστιανοὶ ἠδύναντο νὰ ἴδωσιν ἐπιγεγραμμένον τὸν ὅρκον αὐτῆς ἐπὶ τῆς χρυσῆς ἐξ ἀδαμάντων ἀπαστραπτούσης ἁγίας τραπέζης, ἣν ἡ αὐγοῦστα εἶχεν ἀφιερώσει ἐν εὐσεβεῖ καυχήσει εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Σοφίας ὡς ἀνάθημα ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀρετῆς καὶ ὑπὲρ εὐτυχίας καὶ εὐδοκιμήσεως τῆς διοικήσεως τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ[1].

Μετὰ τῆς μοναστικῆς δὲ ταύτης ἁγνότητος συνήνου ὁμοίως τὴν ὡραίαν παίδευσιν τῶν χρόνων της. Βεβαίως διήκουσε καὶ ἐκείνη, ὡς ἡ Ὑπατία καὶ ἡ Ἀθηναῖς, παρὰ ῥήτορσι καὶ γραμματικοῖς ἐπιστημονικῶν καὶ γραμματικῶν μαθημάτων. Ἑνοῦσα δὲ μετὰ τῆς γνώσεως τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς φιλολογίας καὶ τὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς χριστιανικῆς ἐκέκτητο παιδείαν ἴσην πρὸς τὴν τῆς θυγατρὸς τοῦ φιλοσόφου Λεοντίου.

Ἡ Πουλχερία πρὶν ἤδη ἀναγορευθῇ αὐγοῦστα εἶχε φροντίσει περὶ τῆς ἀνατροφῆς τοῦ ἀδελφοῦ, νῦν δὲ συνέχιζεν αὐτὴν μετὰ ζήλου. Ἀπεμάκρυνεν ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν πᾶν ὅ τι ἠδύνατο νὰ ἢ αὐτῷ ὁπωσδήποτε κινδυνῶδες. Ἀπεπειράθη νὰ καθαρίσῃ τὰ ἀνάκτορα ἀπὸ τῶν παρασίτων καὶ εὐνοουμένων, οἵτινες ἐφορολόγουν τοὺς λαοὺς καὶ ἀπεμύζων τὰς ἐπαρχίας, ἵνα ἐπισωρεύσωσιν ἄπειρα πλούτη. Ἀλλὰ τὸ κακὸν τοῦτο τῆς αὐλικῆς διαφθορᾶς ἦτο οὕτω βαθέως ἐρριζωμένον ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀρκαδίου, ὥστε ἡ ἐξάλειψις αὐτοῦ ἦτο ἀνέφικτος. Ἡ Πουλχερία ἀπεδίωξε τὸν πλεονέκτην πραιπόσιτον Ἀντίοχον καὶ περιεστοίχισε τὸν νεαρὸν αὐτοκράτορα διὰ συνετῶν ἀνδρῶν.[2] Ὁ Παυλῖνος, εὐπατρίδης Βυζαντῖνος, υἱὸς κόμητός τινος τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς, ἐγένετο συσπουδαστὴς αὐτοῦ.[3] Καὶ ὁ Τρωΐλος δὲ, διάσημος σοφιστὴς ἐκ τῆς ἐν Παμφυλίᾳ Σίδης, ἀπέκτησεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ Θεοδοσίου.[4] Ἦτο δὲ οὗτος ὁ αὐτὸς ῥήτωρ, εἰς ὃν Συνέσιος ὁ Κυρήνης διηύθυνε διαφόρους ἐπιστολὰς σωζομένας.

Ἡ ῥητορικὴ τέχνη ἤκμαζεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἥ τε ἑλληνικὴ τῶν σοφιστῶν καὶ ἡ χριστιανικὴ τῶν ἀπ' ἄμβωνος ῥητόρων. Ὅτε ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ πρώτου οἱ ναοὶ τῶν θεῶν κατεστράφησαν βιαίως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἔρυγον ἐκεῖθεν εἰς Βυζάντιον οἱ ἐθνικοὶ γραμματικοὶ Ἑλλάδιος καὶ Ἀμμώνιος, ἵνα ἐξακολουθήσωσιν αὐτόθι τὰς παραδόσεις αὐτῶν· καὶ ἐνταῦθα δὲ δὲν ἔλειπον ἐν τῇ τοῦ Καπιτωλίου σχολῇ διακεκριμένοι λόγιοι, εἰς οὓς ἡ Πουλχερία ἠδύνατο νὰ ἀναθέσῃ τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ ἀδελφοῦ.

Εἶχε δὲ ἡ διδασκαλία τῶν βασιλοπαίδων καὶ ἐν αὐτῇ τῇ φιλορθοδοξοτάτῃ αὐλῇ τοῦ Βυζαντίου τὴν ἐθνικὴν ἐπιστήμην ὡς βάσιν. Ἐθνικοὶ ἦσαν

πάντησις ὡς ἔπαρχον χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς 5 Μαρτίου 415· μεταγενεστέρα δὲ μνεία αὐτοῦ δὲν γίνεται.

1. Σωκράτης IX, 1 «καὶ θεῖον ἔλαβε νοῦν». Θεοφάνης I, 126.

2. Ἡ πρεσβυτάτη Φλακκίλλα πρέπει νὰπέθανεν ἐνωρὶς, ἐπειδὴ ὁ Σωζομενὸς δὲν ἀναφέρει αὐτὴν πλέον ὅτε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀρκαδίου ποιεῖται λόγον περὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ.

1. Ὁ πατριάρχης Ἀττικὸς συνενήργησεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς ἀγαμίας. Ἐν ἔτει 416 σημειόνει ὁ Μαρκελλῖνος, ὅτι ὁ Ἀττικὸς ἀφιέρωσεν εἰς τὰς θυγατέρας τοῦ Ἀρκαδίου βίβλον De fide et virginitate.

2. Κατὰ τὸν Κεδρηνὸν I, 587 ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ Ἀντιόχου προῆλθεν ἐκ τῆς Πουλχερίας, ἀλλ' ὁ εὐνοούμενος οὗτος κατώρθωσεν ἔπειτα πάλιν νὰ γείνῃ ἰσχυρός.

3. Μαλάλας XIV, 352. Πασχάλ. χρονικὸν I, 575.

4. Σωκράτης ὁ μαθητὴς αὐτοῦ ἀποκαλεῖ τὸν Τρωΐλον ἔμπιστον σύμβουλον τοῦ Θεοδοσίου. VII, 1 — Ἴδ. καὶ Σουΐδαν ἐν λ. Τρωΐλος.

ἔτι ἀνεκτοὶ καὶ ἐν ὑψηλοῖς μάλιστα ἀξιώμασιν. Οἱ μεγάλοι σοφισταὶ Λιβάνιος καὶ Θεμίστιος ἦσαν ἐν μεγάλῃ τιμῇ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Θεοδοσίῳ τῷ πρώτῳ. Ὁ ἔπαρχος Ὀπτᾶτος ἐν ἔτει 404, καίπερ ἐξοχώτατον ἀξίωμα κατέχων, ἦτο κεκηρυγμένος ἐχθρὸς τῶν Χριστιανῶν καὶ ὀπαδὸς τῆς ἑλληνικῆς θρησκείας· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἱστοριογράφος Ζώσιμος, βασιλικὸς ὢν φισκοσυνήγορος καὶ ὁ Ὀλυμπιόδωρος ἔζων ἐν Κωνσταντινουπόλει τιμώμενοι, καίπερ ὄντες ἐθνικοί.

Ὁ νεαρὸς Θεοδόσιος ἐξεπαιδεύθη ἐν πάσαις ταῖς ἐλευθερίοις τέχναις καὶ ἐπιστήμαις, ἀλλ' ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν τῆς Πουλχερίας καὶ διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν θεολογικὴν τάσιν τῶν χρόνων ἐκείνων τὸ πνεῦμα αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑψωθῇ εἰς ἀνδρικήν τινα ἐνέργειαν. Εὐσέβεια καὶ ἁγνότης ἠθῶν ἦσαν τὰ ἰδεώδη τῆς διδομένης αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἂν ἡ Πουλχερία κατώρθου ἐν μέσῳ τῆς τεραστίας διαφθορᾶς τῆς παγκοσμίου πόλεως καὶ τῶν κακιῶν τῆς αὐλῆς νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς εἰς ἀγαθὸν ἄνδρα διαπλάσεως νεαροῦ βυζαντίνου βασιλόπαιδος, καὶ αὕτη μόνον ἡ ἐπιτυχία θὰ καθίστανεν αὐτὴν ἀξίαν νὰ θεωρῆται μετέχουσα τοῦ θείου.

Ἀλλὰ τιμᾷ τὴν σύνεσιν αὐτῆς ἡ προσοχὴ ἣν κατέβαλε καὶ περὶ τὴν κοσμικὴν παίδευσιν τοῦ ἀδελφοῦ, ὅστις ἐδιδάχθη πάντα τὰ ἐλευθέρια ἐπιτηδεύματα, ἱππασίαν, ὁπλομαχίαν καὶ τὸ θηρᾶν καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀξιομαχώτατος τοξότης, διὸ καὶ παρεβάλλετο ὑπὸ τοῦ κόλακος ποιητοῦ Κύρου πρὸς τὸν ὁμηρικὸν Τεῦκρον. Μετὰ μικρολόγου δ' ἐπιμελείας ἐκαλλιέργησεν ἡ ἀδελφὴ καὶ αὐτὸν τὸν ἐξωτερικὸν σχηματισμὸν τοῦ νεαροῦ ἡγεμόνος. Ἐδίδαξεν αὐτὸν πῶς νὰ φέρῃ τὸ ἔνδυμα μετὰ βασιλικῆς ἀξιοπρεπείας, πῶς νὰ κινῆται, νὰ βηματίζῃ καὶ νὰ κάθηται, πῶς νὰ σχηματίζηται ἐπὶ τὸ πρᾴοτερον ἢ αὐστηρότερον συνῳδὰ πρὸς τοὺς τόπους καὶ καιρούς.[1] Οὕτω δὲ ὁ ἀτυχὴς παῖς ἐπαιδεύθη ἵνα μείνῃ αὐτόματον καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον. Ἡ ἀδελφὴ ἐδίδαξεν αὐτὸν πῶς καθήμενος ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ θρόνου τοῦ Κωνσταντίνου νὰ παρέχῃ ἀκροάσεις, πῶς νὰ δεξιοῦται τὴν σύγκλητον καὶ τοὺς ἐπὶ πομπώδεσι τίτλοις γαυριῶντας μεγιστᾶνας ἢ πῶς νὰ παρουσιάζηται ἐποχούμενος ἡγεμονικῶς πρὸ τοῦ λαοῦ.

Ὁ αὐτοκράτωρ ὑπεχρεοῦτο ἐνίοτε νὰ ἐμφανίζηται δημοσίᾳ ἵνα μεταβαίνῃ εἰς τὰ θέατρα καὶ τὸν ἱππόδρομον ἢ ἐν ἑορταῖς εἰς τὰς ἐκκλησίας ἢ νὰ ἐξέρχηται καὶ ἄλλως ἐποχούμενος. Ὁσάκις δὲ συνέβαινε τοῦτο, προηγοῦντο αὐτοῦ στίφη δορυφόρων, τριβοῦνοι καὶ δοῦκες ἐνδεδυμένοι χρυσοῦφάντους στολὰς ἐπὶ πλουσίως σεσαγμένων ἵππων καὶ σωματοφύλακες φέροντες χρυσᾶς ἀσπίδας καὶ λόγχας. Αὐτὸς δὲ, περιβεβλημένος πορφύραν καὶ κατάλιθος, φέρων ἀστράπτοντα ψέλια, ἐνώτια ἀκτινοβόλα, διάδημα μαργαριτῶν περὶ τὴν κεφαλὴν ἐκάθητο ἐν ὀχήματι χρυσῷ συρομένῳ ὑπὸ λευκῶν ἡμιόνων. Ἦτο λοιπὸν ἀξία προσοχῆς ἡ ἀξιοπρεπὴς παρουσίασις τῆς αὐτοκρατορικῆς πλαγγόνος πρὸ τοῦ ἐκλελυμένου λαοῦ τῆς πόλεως τοῦ Κωνσταντίνου, περὶ ἧς ἐλέγετο, ὅτι παίζει τὰ πάντα, ἱπποδρομίας τε καὶ θέατρα, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ θεῖα.[1]

Ἀνδρουμένου δὲ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου, αἱ σχέσεις τῶν δύο αὐλῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους διετηροῦντο ἐπισήμως. Ὁ Ὀνώριος δὲν εἶχε μὲν καιρὸν νὰσχολῆται περὶ τὰ οἰκογενειακὰ πράγματα ἐν τοῖς βυζαντιακοῖς ἀνακτόροις, ἀλλὰ τὰ διατάγματα τῆς κυβερνήσεως τοῦ κράτους ἐδημοσιεύοντο πάντοτε ἐν ὀνόματι τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ πολλάκις ἦσαν οἱ δύο ὁμοῦ ὕπατοι. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶχε περιβληθῆ τὴν ἀρχὴν ταύτην ὁ Θεοδόσιος μετὰ τοῦ Ῥομορίδου διετὴς ὤν· τὸ δὲ δεύτερον ἐγένετο τῷ 407 ὕπατος μετὰ τοῦ θείου του πρὸς τιμὴν τῆς πενταετηρίδος του· τὸ δὲ τρίτον μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐν ἔτει 409 πρὸς τιμὴν τῆς ἀνακηρύξεώς του ὡς αὐτοκράτορος.

Κατὰ τὰς γοτθικὰς ἐπιδρομὰς αἵτινες διέσεισαν ἐκ βάθρων τὴν Ἰταλίαν ἡ βυζαντιακὴ κυβέρνησις ἔμεινε σχεδὸν ἀπαθής. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔχαιρον ὅτι ἡ ἀγρία βαρβαρικὴ ἐπιδρομὴ εἶχε τραπῆ κατὰ τῆς ἀπωτάτης Δύσεως. Ὁ Θεοδόσιος εἶχεν ἡλικίαν ἐτῶν ἐννέα ὅτε ἔμαθε τὸν φρικτὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ θείου του Ὀνωρίου ἐν Ῥαβέννῃ καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς Ῥώμης ὑπὸ τοῦ Ἀλαρίχου. Μόνον δὲ ἀνεπαρκεῖς στρατιαί, ἀλλ' οὐχὶ μεγάλοι στόλοι ἐξέπλευσαν τότε ἐκ τῶν λιμένων τῆς Ἀνατολῆς διὰ τὴν Ἰταλίαν.

Ἀλλ' ἔπειτα φαίνεται ὅτι μετὰ τὸ μοιραῖον ἐκεῖνο ἔτος 410 ἐπῆλθε στενότερός τις σύνδεσμος τῶν δύο αὐλῶν, ἐπειδὴ ἔκτοτε ὁ θεῖος καὶ ὁ ἀνεψιὸς πολλάκις συνυπάτευσαν, ἤτοι κατὰ τὰ ἔτη 411, 412, 415, 418. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἀνάγορευσις τῆς Πουλχερίας ὡς αὐγούστας πιθανώτατα ἐγένετο τῇ συναινέσει τοῦ θείου.

Ἡ τύχη τῆς θείας αὐτῆς Γάλλας Πλακιδίας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος Ὀνωρίου, πάντως συνεκίνησεν αὐτὴν καὶ ἐλύπησε βαθύτατα. Τὴν θυγατέρα ταύτην τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου εἶχεν ἀπαγάγει ὁ Ἀλαρῖχος ἐκ Ῥώμης αἰχμάλωτον, κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ ἔτος 414, ὅτε ἡ Πουλχερία ἐγένετο σύναρχος τοῦ ἀδελφοῦ, ἡ Πλακιδία ἠναγκάσθη διὰ τῆς βίας νὰ συζευχθῇ ἐν Ναρβῶνι μετὰ τοῦ ξένου βασιλέως τῶν Γότθων Ἀταούλφου. Ὅτε δὲ ὁ βόρειος οὗτος ἥρως μετὰ βραχὺ ἐφονεύθη ἐν Βαρκελῶνι ὑπὸ δολοφόνων, ἡ

1. Σωζομενὸς IX, κεφ. 1 καὶ κατ' αὐτὸν ὁ Θεοφάνης I, 126 καὶ Νικηφόρος II, κεφ. 2.

1. «Ὥσπερ τοὺς ἱππικοὺς καὶ τὰ θέατρα, οὕτω δὴ καὶ τὰ θεῖα παίζουσαν» Γρηγόρ. Νύσσης Ὁμιλ. 21, 376 παρὰ τῷ Neander Iohannes Chrysostomus τόμ. Β', σ. 93.

ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐλὴ ἐπανηγύρισε τὸν ὄλεθρον αὐτοῦ δι' ἱπποδρομιῶν καὶ φωτοχυσιῶν. Ἡ δὲ ἀτυχὴς Πλακιδία μετὰ πολλὰς ἐν Ἱσπανίᾳ περιπετείας καὶ ὕβρεις, ἀπεστάλη τῷ 416 ὑπὸ τοῦ νέου τῶν Γότθων βασιλέως Βαλλία εἰς τὸν ἐν Ῥαβέννῃ ἀδελφὸν αὐτῆς, ὅστις ἠνάγκασεν αὐτὴν μετὰ ἓν ἔτος νὰ δώσῃ τὴν χεῖρα εἰς τὸν στρατηγὸν Κωνστάντιον· ἔτεκε δὲ αὐτῷ υἱὸν κληθέντα Βαλεντινιανόν.

Ἀλλ' ὁ Θεοδόσιος δὲν ἐθεώρει τὸν σύζυγον τῆς θείας αὐτοῦ Πλακιδίας, στρατηγὸν σπουδαίως ἐργασθέντα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κράτους, ὡς ἰσότιμον μέλος τοῦ οἴκου του· ἠρνήθη δὲ νὰναγνωρίσῃ αὐτὸν ὡς αὔγουστον, ὅτε ἐδόθη αὐτῷ τὸ ἀξίωμα τοῦτο κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 421 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ὀνωρίου. Καὶ ἔπεμψε μὲν ἕνεκα τῆς ἀνακηρύξεως αὐτοῦ εἰς συνάρχοντα ὁ Κωνστάντιος κατὰ τὸ ἔθος τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ δαφνοστερὲς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀλλ' αὐτόθι ἀπεκρούσθη μετὰ περιφρονήσεως.

Ζ'

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ Πουλχερία ἐζήτει σύζυγον διὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς. Ἡ εὐσεβὴς παρθένος εἶχεν ἀρκετὴν αὐτοπάρνησιν ἵνα ἐννοήσῃ ὅτι ἡ διατήρησις τῆς δυναστείας καθίστανεν ἀναγκαίαν τὴν ἔγκαιρον σύζευξιν τοῦ Θεοδοσίου, καίτοι διὰ τοῦ γάμου τούτου ἐκινδύνευε νὰ ἀπολέσῃ τὴν παντοδυναμίαν αὐτῆς ὑπὸ ἄλλης γυναικὸς ἀντιζήλου. Αὐτὸς ὁ Θεοδόσιος ἐπεθύμει ἤδη τὸν γάμον· ἐδήλωσε δὲ εἰς τὴν ἀδελφὴν ὅτι ἐπιθυμεῖ σύζυγον ἐκ γένους αὐτοκρατορικοῦ ἢ τοὐλάχιστον πατρικίαν, ἀλλὰ δὲν ἐπιμένει ἰδιαζόντως εἰς τὸ γένος τῆς νύμφης, ἀρκεῖ ἡ ἐκλεχθησομένη νὰ εἶνε παρθένος ἄμεμπτος καὶ ἐξόχως περικαλλής. Διηγοῦνται δὲ ταῦτα οἱ βυζαντῖνοι ἱστοριογράφοι ἵνα παρασκευάσωσι καὶ ἐξηγήσωσι διὰ τῶν συγκαταβατικῶν τούτων θεωριῶν τοῦ αὐτοκράτορος τὸν περιπετειώδη καί πως δυσανάλογον αὐτοῦ γάμον.

Ἡ Πουλχερία καὶ ὁ Παυλῖνος, ὁ στενότατος τοῦ Θεοδοσίου φίλος, ἐπεθεώρησαν τὰς εὐγενεῖς γυναῖκας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ βασιλείου, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν κατασκόπων αὐτῶν εὗρε τὴν ζητουμένην. Ἀλλὰ τότε συνέπεσε νὰ ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ τῶν ἰδίων συγγενῶν κόρη εὐπρεπής, ἐλλόγιμος, Ἑλλαδική, ὀνόματι Ἀθηναΐς, ἡ θυγατὴρ τοῦ φιλοσόφου Λεοντίου. Ἐζήτει δὲ νὰ τύχῃ τοῦ δικαίου αὐτῆς, ὡς γενομένη ἀπόκληρος ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀδελφῶν, καὶ ἐγένετο δεκτὴ εὐμενῶς παρά τινι ἀδελφῇ τοῦ πατρός. Αὕτη δ' ἤγαγεν αὐτὴν μετὰ τῆς ἄλλης θείας, ἥτις εἶχε συνοδεύσει αὐτῇ κατὰ τὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν πλοῦν, εἰς τὰ ἀνάκτορα παρὰ τὴν αὐγοῦσταν Πουλχερίαν. Εἰς αὐτὴν ἔμελλεν ἡ Ἀθηναΐς νὰ ἐπιδώσῃ ἀναφορὰν καὶ νὰ ἐκθέσῃ αὐτῇ τὸ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν γενόμενον αὐτῇ ἄδικον[1]. Ἡ Πουλχερία εἶδε μετὰ θαυμασμοῦ τὴν περικαλλῆ ἱκέτιν καὶ προσέσχε μετὰ ὁλονὲν αὐξούσης συμπαθείας εἰς τοὺς λόγους αὐτῆς, οὓς εἶχεν ἐκθέσει ἐν γλαφυροτάτῃ ἑλληνικῇ γλώσσῃ μετὰ θαυμαστῆς εὐγλωττίας καὶ χάριτος. Ὅτε δὲ ἤκουσε τὰς θείας αὐτῆς λεγούσας ὅτι ἡ παρθένος Ἀθηναΐς ἦτο ἡ θυγάτηρ Ἀθηναίου φιλοσόφου, διέταξε καὶ τὰς τρεῖς γυναῖκας νὰ διαμείνωσιν ἐν τοῖς ἀνακτόροις. Ἔλαβε τὴν ἀναφορὰν, ἔσπευσε πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὗρον νέαν πάνυ εὔμορφον, καθαρίαν, εὔστολον, ἐλλόγιμον, Ἑλληνίδα καὶ θυγατέρα φιλοσόφου[1]· Αἱ λέξεις αὗται ἤρκεσαν, ἵνα ἐξάψωσι τὴν φαντασίαν τοῦ Θεοδοσίου. Ἐκάλεσε παρ' ἑαυτῷ τὸν Παυλῖνον καὶ ἔπεισε τὴν Πουλχερίαν, νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἐξ Ἀθηνῶν παρθένον αὐτοῖς κρυπτομένοις ὄπισθεν παραπετάσματος. Τούτου δὲ γενομένου ὁ Παυλῖνος ἐγένετο ἔξαλλος ὑπὸ θαυμασμοῦ, ὁ δὲ Θεοδόσιος κατελήφθη ὑπὸ ἔρωτος οὕτω σφοδροῦ, ὥστε συνεζεύχθη μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ φιλοσόφου, βαπτίσας αὐτὴν Χριστιανὴν καὶ δοὺς αὐτῇ τὸ ὄνομα *Εὐδοκία*.

Τοιαύτη εἶνε ἡ παλαιοτάτη διατύπωσις τῆς διηγήσεως περὶ τῆς παραδόξου τύχης τῆς Ἀθηναΐδος. Εὕρηται δὲ τοιαύτη ἐν τῷ πασχαλίῳ χρονικῷ καὶ πλὴν τινων ὀλίγων διαφορῶν πληρέστατα πρὸς ταῦτα σύμφωνος ἐν τῇ χρονογραφίᾳ τοῦ Ἰωάννου Μαλάλα.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ χρόνος ἐν ᾧ ἐγεννήθησαν τὰ ἱστορικὰ ταῦτα ἔργα δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς, ἀρκεῖ ἡμῖν ἡ γνῶσις ὅτι πάντως δὲν εἶνε ἀρχαιότερα τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος.[2]

Πρὸ αὐτῶν δὲ οὐδεὶς βυζαντῖνος διηγήθη τὸ συμβὰν τοῦτο καθ' ὅμοιον τρόπον. Δύο ἱστοριογράφοι σύγχρονοι, ὁ Σωζομενὸς καὶ Σωκράτης, ἐγνώρισαν αὐτοὶ τὴν σύζυγον τοῦ Θεοδοσίου· ἀμφότεροι δ' ἐπεράτωσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτῶν ἱστορίαν τῷ 439, ἔγραψαν δῆλα δὴ αὐτὴν καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἀθηναΐς ἦτο αὐτοκράτειρα. Ἀλλ' ὁ Σωζομενὸς δὲν ἐμνήσθη αὐτῆς οὔτε ἐν τῷ κειμένῳ τῆς ἱστορίας του, οὔτε ἐν τῇ ἐκτεταμένῃ ἀριερώσει αὐτῆς εἰς τὸν Θεοδόσιον. Μόνος δὲ ἐκφέρει αὐτὴν ὁ Σωκράτης, καὶ τοῦτο καθ' ὅλως τυχαῖον τρόπον. Λαλεῖ δὲ περὶ τῆς στέψεως αὐτῆς ταῦθα ἀναφέρει ὡς πατέρα τῆς Ἀθηναΐδος Ἡράκλειτον ἀντὶ Λεοντίου.

1. Μαλάλας καὶ Πασχάλ. Χρον. ὅπερ ἐν-

1. Πῦρον νεωτέραν πάνυ εὔμορφον, καθαρίαν, εὔστολον, ἐλλόγιμον... Μαλάλας XIV, 354. Τὸ Πασχάλιον Χρονικὸν ἀναγράφει καὶ ἄλλα ἐπίθετα ἀποκαλοῦν αὐτὴν ἀσπροτάτην ὡς χιόνα, μεγαλόφθαλμον, οὐλοξανθόκομον κτλ.

2. Τὸ Πασχάλιον χρονικὸν ἀνάγουσιν εἰς τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος, τὴν δὲ σύνταξιν τοῦ συγγράμματος τοῦ Μαλάλα εἰς τὸν ἕνατον αἰῶνα. Πλὴν δὲ τούτου φαίνεται ὅτι εἰσέρρησαν εἰς τὸ Πασχάλιον χρονικὸν καὶ παρενθῆκαι ἐκ τοῦ Μαλάλα. Ἴδ. τὰ τοῦ Dindorf προλεγόμενα εἰς τὴν ἐν Βόννῃ ἔκδοσιν τοῦ Μαλάλα. Ὁ Bernhardy I, 710 πιστεύει ὅτι ἡ ἀρχὴ τοιούτων συνθέσεων ὡς τὸ Πασχάλιον χρονικὸν καὶ ὁ Μαλάλας ἀνήκει εἰς τὸν δέκατον αἰῶνα.

μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ κατὰ τῶν Περσῶν γενομένης νίκης, περὶ ἧς συνέγραψε πανηγυρικὸν καὶ αὐτὴ ἡ αὐτοκράτειρα. «Ἦν γὰρ ἐλλόγιμος. Λεοντίου γὰρ »τοῦ σοφιστοῦ τῶν Ἀθηνῶν θυγάτηρ οὖσα, ὑπὸ »τῷ πατρὶ ἐπαιδεύθη καὶ διὰ λόγων ἐληλύθει »παντοίων. Ταύτην ἡνίκα ὁ βασιλεὺς ἔμελλεν ἄ»γεσθαι, Χριστιανὴν ὁ ἐπίσκοπος Ἀττικὸς ποιή»σας, ἐν τῷ βαπτίζειν ἀντὶ Ἀθηναΐδος Εὐδοκίαν »ὠνόμασεν».[1]

Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις τοῦ Σωκράτους εἶνε ἡ πρώτη καὶ ὅλως αὐθεντικὴ ἔκθεσις περὶ τοῦ γενομένου γάμου τῆς Ἀθηναΐδος μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου. Ἐκ ποίας δὲ ἀφορμῆς ἔρθασεν εἰς ταύτην τὴν δόξαν δὲν διηγήθη ὁ Σωκράτης, οὔτε τῆς συνεργείας τῆς Πουλχερίας ποιεῖται μνείαν οἱανδήποτε, ἀλλὰ ταύτην ἀναφέρει ῥητῶς ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἱστοριογράφος Εὐάγριος, ἐκ τῆς ἐν Συρίᾳ Ἐπιφανείας, ζήσας τὸν ἕκτον αἰῶνα. Ὁ Θεοδόσιος, καθ' ἃ διηγεῖται ὁ Εὐάγριος, μεσιτευσάσης τῆς αὐγούστας Πουχερίας ἔλαβε σύζυγον τὴν Εὐδοκίαν, Ἀθηναίαν περικαλλῆ καὶ ποιήτριαν, γενομένην πρότερον Χριστιανήν.[2]

Καὶ ὁ ἐπίσκοπος δὲ Θεοδώρητος ὁ Κύρου, ὅστις ἔγραψε μετὰ τὸ 448 καὶ ἀναμφιβόλως ἐγνώρισε τὴν Ἀθηναΐδα, οὐδὲν διηγεῖται περὶ τῆς ἱστορίας αὐτῆς· σιωπᾷ δὲ καθόλου περὶ αὐτῆς, ἐν ᾧ τὸν Θεοδόσιον καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ ἐξυψόνει μέχρι τρίτου οὐρανοῦ. Αὐτὸ δὲ τὸ γεγονὸς εἰς τοὺς συγχρόνους οὐδαμῶς ἐφάνη οὕτως ἀσύνηθες ἢ παράδοξον, ὡς ἐφάνη εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Οἱ Λατῖνοι χρονογράφοι οὐδὲ κἂν προσέσχον εἰς τὸ συμβάν, ὁ δὲ κόμης Μαρκελλῖνος ἁπλῶς ἐσημείωσε διὰ βραχέων ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Εὐσταθίου καὶ Ἀγρικόλα ἠγάγετο ὡς σύζυγον τὴν Εὐδοκίαν ἐξ *Ἀγραΐας*.[3]

Τὸν δ' ἕβδομον αἰῶνα διετυπώθη τὸ πρῶτον ἡ περὶ τῆς Ἀθηναΐδος παράδοσις οὕτως ὡς διηγοῦνται αὐτὴν οἱ δύο ἐκεῖνοι Βυζαντῖνοι, ἔπειτα δὲ παρελήφθη ὑπὸ πολλῶν ἄλλων ἱστοριογράφων. Οὐδὲν δὲ περιέχει τὸ ἱστορικῶς ἀδύνατον.

Ὅτε δὲ τὸ πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν ποὸ μακροῦ ἤδη εἶχεν ἐκλίπει, ἐπενοήθη ὁ παράδοξος μῦθος περὶ ἑπτὰ Ἀθηναίων φιλοσόφων, συνοδευσάντων εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν θυγατέρα τοῦ Λεοντίου. Τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἶνε τὸ μὲν ῥωμαϊκά, τὸ δ' ἑλληνικά, ἤτοι Κράνος, Κάρος, Πέλοψ, Νερούας, Σιλβάνος, Ἀπελλῆς καὶ Κύβρος. Οὐδὲ ἓν ὄνομα φιλοσοφικῶς ἠχοῦν εὕρηται ἐν τῇ ποικίλῃ ταύτῃ ἑταιρείᾳ. Ἄλλως δὲ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶνε ὁ κατὰ παράδοσιν μυστικός. Ἤδη οἱ ἀρχαιότατοι σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος ἦσαν ἑπτὰ καὶ οἱ τελευταῖοι δὲ φιλόσοφοι τῶν Ἀθηνῶν οἱ μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς πλατωνικῆς ἀκαδημείας ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ φυγόντες εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας ἦσαν ἑπτά.

Οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἀκόλουθοι τῆς Ἀθηναΐδος ἐτίμησαν διὰ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον, οὗτος δὲ εἶχε τὴν εὐγένειαν νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς τὸν ἱππόδρομον. Ἐκεῖ δὲ παρέσχον ἀπόδειξιν τῆς ὀξυνοίας αὐτῶν ποιησάμενοι εἰς τὸν αὐτοκράτορα μυστηριώδη ἑρμηνείαν περί τινων τῶν ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ ἀγαλμάτων, ἐπειδὴ μετὰ πολλῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱδρυμένων ἀρχαίων ἀγαλμάτων ἦσαν συνηνωμένοι μυστικαὶ μαγικαὶ γοητεῖαι. Ἡ δ' ἔννοια τῶν ἑρμηνειῶν τῶν φιλοσόφων τούτων εἶνε αἰνιγματική· φαίνονται ὁ μὲν μετὰ τὸν δὲ θρηνοῦντες τὸν ὄλεθρον τῆς εἰδωλολατρείας καὶ προφητεύοντες θλιβεροὺς χρόνους. Ἡ μαντικὴ αὐτῶν δύναμις ἐνθυμίζει τὴν τῶν δύο αὐτῶν συμπολιτῶν τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν θαυμασίων τῆς Ῥώμης. Κατὰ τὴν αὐτόθι ἀπαντῶσαν διήγησιν ἦλθον δύο γυμνοὶ φιλόσοφοι, καλούμενοι Φειδίας καὶ Πραξιτέλης, πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Τιβέριον καὶ ἐφανέρωσαν αὐτῷ τὰς κρυφιωτάτας του σκέψεις. Εἰς ἀμοιβὴν δὲ τῆς σοφίας αὐτῶν αἰτησάμενοι ἔτυχον παρ' αὐτοῦ δύο μνημείων ἐν Ῥώμῃ, ἅτινα εἶνε οἱ δύο κολοσσαῖοι ἱπποδαμασταί, οἱ εὑρεθέντες μὲν ἐν ταῖς θέρμαις τοῦ Κωνσταντίνου, νῦν δὲ ἱστάμενοι κατὰ τὸ Κυρινάλιον. Καὶ ἐν τοῖς ἀκολούθοις δὲ τῆς Ἀθηναΐδος εὕρηται κατὰ σύμπτωσιν τὸ ὄνομα μεγάλου τινὸς καλλιτέχνου.

Ἄρα εὕρηται ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ ἀντανάκλασίς τις ἐκ τῆς συλλογῆς μύθων τῶν ἑπτὰ φιλοσόφων τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Συντίπα; Τὸν μῦθον τοῦτον διηγεῖται ὁ Βυζαντῖνος Κωδινὸς, ὅστις ἔζησε περὶ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος[1]. Ἀλλ' εὑρίσκεται καὶ ἔν τινι ὑπ' αὐτοῦ ληφθείσῃ ὑπ' ὄψιν ἀρχαιοτέρᾳ συγγραφῇ μετὰ τῆς ἕξῆς παραλλαγῆς. Οἱ ἑπτὰ φιλόσοφοι δὲν συνοδεύουσι τὴν Ἀθηναΐδα, ἀλλὰ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, ὅτε οὗτοι ἤχθησαν πρὸς αὐτὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐνταῦθα γίνονται συνήγοροι αὐτῶν ἵνα καταπραΰνωσι τὴν ὀργὴν τῆς ἀδελφῆς. Μεταξὺ δ' αὐτῶν διακρίνεται ἰδίως ὁ Κράνος ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἐν Ἀθήναις φιλοσοφικῆς σχολῆς. Οὗτος καίπερ μέγα κατέχων ἀξίωμα φέρεται οὕτω μωρῶς πρὸ τοῦ αὐτοκράτορος, ὥστε ὁ θαλαμηπόλος Νάρκισσος καταφέρει

1. Σωκράτης VII, κεφ. 21. Τὸ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους γραφὲν ἐπίθετον ἐ λ λ ό γ ι μ ο ς παρέλαβον ἔπειτα ἐξ αὐτοῦ περὶ τῆς Ἀθηναΐδος γράφοντες οἱ λοιποὶ Βυζαντῖνοι.

2. «Μέσης οἱ γενομένης Πουλχερίας» Εὐαγρ. I, κεφ 20.

3 Ὁ Θεοφάνης (I, 129) κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θ' αἰῶνος δὲν διηγεῖται τὴν ἱστορίαν ταύτην, ἀλλὰ μόνον ὅτι ὁ Ἀττικὸς ἐβάπτισε τὴν Ἀθηναΐδα ἀποκαλέσας αὐτὴν Εὐδοκίαν καὶ ὅτι ἡ Πουλχερία εἶχε παρακινήσει τὸν ἀδελφὸν εἰς τὸν μετ' αὐτῆς γάμον ἕνεκα τοῦ κάλλους καὶ τῆς συνέσεως αὐτῆς Ὁ Νικηφόρος XIV, κ. 23, σύγχρονος τοῦ Θεοφάνους ὤν, παρέλαβε τὴν διήγησιν ἐκ τοῦ Πασχαλίου χρονικοῦ Ἐν ἐπιτομῇ ἀναγράφει αὐτὴν ὁ Κεδρηνὸς I, 590 κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα· διὰ μακρῶν δὲ κατὰ τὸν δωδέκατον ὁ Ζωναρᾶς XIII, 122 κ. ἑ.

1. Περὶ ἀγαλμάτων ἔκδ. Βόννης, σ.57.

αὐτοῦ ῥάπισμα, μεθ' ὃ ὁ μέγας φιλόσοφος ἐξαιτεῖται καὶ δεύτερον καὶ τότε μόνον ἄρχεται τῶν εὐφυῶν αὐτοῦ γνωμικῶν. Ἔν τε ταύτῃ τῇ διηγήσει καὶ ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Συντίπα οἱ ἑπτὰ φιλόσοφοι παρουσιάζονται σχεδὸν ὡς βασιλικοὶ γελωτοποιοί[1].

[Ἕπεται συνέχεια].

ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΣ

Διήγημα.

Μὴ μ' ἐκλάβητε ὡς μυθιστοριογράφον ἢ τοῦ παραδόξου ἐραστὴν διότι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ παρούσῃ ἱστορίᾳ ἐκρήγνυται φοβερὰ θύελλα καὶ θραύεται ὁ τροχὸς ἁμάξης. Οὔτε τὸν ἄνεμον καὶ τὴν βροχὴν ἐγὼ προεκάλεσα, οὔτε τὸν τροχὸν ἔθραυσα τῆς ἁμάξης τοῦ λόρδου Φέργυ, ὅστις συνεπείᾳ τοῦ ἀπευκταίου τούτου συμβεβηκότος ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἄσυλον ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ πλησιεστέρου πανδοχείου.

Ὁ λόρδος Φέργυς δὲν ἦτο, καθὼς λέγομεν, *τυχαῖος ἄνθρωπος*. Τοὐναντίον, ἐκ πρώτης ὄψεως ἐφαίνετο κύριος *καθὼς πρέπει*· πέραν τούτου ὅμως οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ ὁρίσῃ ἀκριβῶς ἂν ἦτο νέος ἢ γέρων, ὡραῖος ἢ ἄσχημος, ἀγαθὸς ἢ μοχθηρός. Ἐνίοτε εἶχεν ὄψος θηρίου, ἄλλοτε φυσιογνωμίαν βλακώδη. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σκεπτικὸς καὶ ἀφῃρημένος, αἴφνης, ἄνευ οὐδεμιᾶς προφανοῦς αἰτίας, ἐξετρέπετο εἰς εὐθυμίαν παραχοποιὸν καὶ ἔπιπτεν εἰς βαθεῖαν καὶ σιωπηλὴν ἔκστασιν. Κατὰ τὰς τοιαύτας περιόδους πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ σκοτεινὸν καὶ παράτυπον ἐρωτίζετο, ἐξωραΐζετο καὶ συνεκεντροῦτο εἰς τὴν διπλῆν ἑστίαν τῶν ὀφθαλμῶν του, ὀφθαλμῶν βαθέων, ζωηρῶν μαγνητιστικῶν. Τὸ βλέμμα του τοιαύτην τινὰ ταραχὴν ἐπέφερε, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰς γυναῖκας, ὥστε ὁ εὐγενὴς λόρδος, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ὀφείλῃ πᾶσαν ἐπιτυχίαν εἰς τοιαύτην τινὰ τυχαίαν φυσιολογικὴν ὑπεροχὴν, ἐλάμβανε τὸ μέτρον, ὁσάκις ἤθελε ν' ἀγαπηθῇ δι' ἑαυτὸν, νὰ παρενθέτῃ ζεῦγος πρασίνων δέλων μεταξὺ τῶν ὀμμάτων του καὶ τῆς καρδίας, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἐκπορθήσῃ.

Ἐν γένει αἱ περὶ αὐτοῦ γνῶμαι ἦσαν διῃρημέναι. Οἱ μὲν ἐθεώρουν αὐτὸν ὡς ψυχρὸν τὴν καρδίαν καὶ ἀλαζόνα· ἄλλοι θερμὸν ἀλλ' ἄτολμον, καὶ ἄλλοι τολμηρὸν ὡς αὐλικὸν ἀκόλουθον. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι παρεῖχον καὶ ἀποδείξεις: μία μεσήλιξ χήρα, φλυκταινώδους ἐπιδερμίδος, τὸν μετεχειρίσθη ὅπως τοῦ ἔπρεπε....

Προσθήκη.— Ἐθεωρεῖτο καὶ ὡς μαγνητιστής. Μάτην ὡρκίζετο περὶ τοῦ ἐναντίου εἰς τὰς γυναῖκας, μάτην ἐξήντλει πᾶσαν τὴν εὐγλωττίαν του καὶ διεβεβαίου εἰλικρινέστατα ὅτι οὐχὶ διὰ τοῦ μαγνητισμοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἀκτινοβολίας τῶν αἰσθημάτων, διὰ τῆς αὐτομάτου διαπομπῆς τῶν συμπαθειῶν, κατώρθου ἐνίοτε νὰ μαγεύῃ τὰς εὐαισθήτους αὐτῶν ψυχάς. Οὐδεὶς τὸν ἐπίστευε, διότι ὁ ταπεινὸς τὴν διάνοιαν κόσμος ἀποδίδει εἰς εὐτελῆ μέσα τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὑπερτέρων πνευμάτων, τῆς ὁποίας ἀγνοεῖ τὸ κύριον αἴτιον.

Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ὁσάκις ἤγετο ἡ συνομιλία εἰς τὰ περὶ λόρδου Φέργυ, ἀφοῦ τὸ θέμα ἐξητάζετο ὑπὸ τὰς παντοίας αὐτοῦ ἐπόψεις, ἀνέκυπτεν ὡς συμπέρασμα ὅτι ὁ λόρδος καθ' ἑαυτὸν ἦτο αἴνιγμα, βάσις δὲ τοῦ αἰνίγματος οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, εἴτε ὑελοφοροῦντες εἴτε μή. Τούτου ἀναγνωρισθέντος ἡ συνδιάλεξις μετέβαλλεν ἀντικείμενον.

Ὁ λόρδος Φέργυς ἐρρέμβαζεν ἤδη μόνος ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ πανδοχείου αἰθούσῃ, ὅτε θόρυβος τροχηλασίας καὶ κροταλισμοὶ μάστιγος τὸν ἀφύπνισαν. Ἄεργος καὶ περίεργος, καθὸ ταξειδιώτης, ἔκυψεν ἀπὸ τοῦ παραθύρου καὶ εἶδεν ἐξερχομένην ἀπὸ τεθρίππου ὁδοιπορικῆς ἁμάξης γυναῖκα νέαν καὶ, ἐξ ἧς ἀποστάσεως τὴν ἐθεώρει, ὡραιοτάτην.

Ἡ ὁδοιπόρος ἐλέγετο πριγγίπισσα Γελσομίνα Κορδιλεόνε τὸ γένος δόγισσα τῆς Φερράρας.

Κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν στιγμὴν κεραυνὸς ἐνέσκηψεν ἐκεῖ που πλησίον. Οἱ τῶν παραθύρων ὕελοι ἔτρυξαν, ἡ οἰκία ἐσείσθη καὶ πᾶσαι αἱ θύραι ἠνοίχθησαν, ἐκτὸς ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἤνοιξεν ὁλοτελῶς ἡ πριγγίπισσα εἰσορμῶσα εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ κράζουσα πρὸς τὸν λόρδον Φέργυν μὲ χεῖρας ἡνωμένας ὑπὸ τοῦ τρόμου.

— Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κύριε, κλείσατε τὰς θύρας, τὰ παράθυρα... Μή με ἀφίνετε μόνην!...

Ἐπὶ δύο ὥρας ἔμειναν οὕτω κατακεκλεισμένοι. Ὁτάκις ὁ λόρδος Φέργυς ἤνοιγε τὸ στόμα, ἡ πριγγίπισσα ἐξετέλει ἀπελπισικὴν χειρονομίαν, εἰς τρόπον ὥστε ὁ λόρδος ἠναγκάζετο νὰ κλείσῃ πάλιν βραδέως τὸ στόμα του χωρὶς νὰ ἐναρθρώσῃ τὸν ἐλάχιστον ἦχον. Ἀλλ' ἐν ἐλλείψει φωνῆς ἐλάλησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ὅτε ἡ τελευταία βροντὴ ἐσβέσθη βαθμηδὸν ἐν τῷ ἀπείρῳ, αἱ τύχαι αὐτῶν εὑρέθησαν μᾶλλον συνηνωμέναι ἢ ἐὰν ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην κατεγίνοντο εἰς τὸ νὰ δημιουργήσωσιν ἀμοιβαίαν τινὰ συμπάθειαν.

Τρέμετε τὸν μὴ φλυαροῦντα ἔρωτα!

— Μιλόρδε, εἶπε τέλος ἡ πριγγίπισσα, σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν καλοσύνην σας. Ἤδη, ἂν ἠθέλατε νὰ διατάξητε νὰ ἑτοιμάσουν τὴν ἅμαξάν μου, θὰ σᾶς ἤμην διὰ βίου εὐγνώμων.

Ὁ λόρδος Φέργυς ἔτρεξε πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ὑπηρετῶν καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθε λέγων ὅτι τὸ ὄχημα ἦτο ἕτοιμον.

Ἡ πριγγίπισσα ηὐχαρίστησε καὶ πάλιν διὰ γοητευτικοῦ μειδιάματος τὸν λόρδον, ὅστις ἐκόλησεν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἵν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν δίοδον.

1. Breves enarrationes Chronographicae incerto auctore, Fran. Combefisio interprete, συνεκδεδομένον μετὰ τῆς συγγραφῆς τοῦ Κωδινοῦ (σ. 184 τῆς ἔκδ. Βόννης). Ὁ Κράνος ἀποκαλεῖται αὐτόθι λ ο γ ι σ τ ὴ ς τ ῆ ς Ἀ θ η ν α ί ω ν φ ι λ ο σ ο φ ί α ς.

Ἀλλ' αἴφνης μορφασμὸς ὀδύνης συνέστειλε τὸ πρόσωπον τῆς πριγγιπίσσης. Ἐσταμάτησεν, ἔφερε τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς σιαγόνος καὶ μετὰ δακρύων εἶπε·

— Ὤ, τί πόνοι!

Κατέπεσεν ἐπὶ ἀνακλίντρου.

II

Οὐδόλως ἠπόρησεν ὁ λόρδος Φέργυς. Εἶχε παρακολουθήσει μετ' ἀκραδάντου ἀπαθείας ὅλην τὴν περὶ ἀναχωρήσεως προπαρασκευὴν τῆς πριγγιπίσσης, ἀλλ' ἠπίστατο κατὰ βάθος τὸ σύστημα λογικῆς, ὅπερ ἐφαρμόζει ὁ ἔρως καὶ ἀνέμενεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἀποροδόκητον ταύτην φάσιν τοῦ μεταξὺ δύο δυνάμεων πολέμου τούτου.

Λέγω δύο δυνάμεων, διότι ἂν ὁ λόρδος Φέργυς εἶχε βλέμμα, ἡ πριγγίπισσα εἶχε φωνήν. Οὐδέποτε ἀνθρώπινον οὖς ἐβαυκαλήθη ὑπὸ ἐναμίλλου πρὸς ταύτην ἁρμονίας, ὑπὸ γλυκυτέρου στόνου ἐρωτιώσης τρυγόνος συνδυαζομένου μετὰ πεπνιγμένων στεναγμῶν λεαίνης. Ἦτο ἡ λαλιὰ ἐκείνη γλυκεῖα, ὑπότρομος, νυγματώδης· ἐθώπευεν, ἐδέσμευεν, ἐτρέλλαινε. Διὸ καὶ εἰς πρώτην λέξιν ὁ λόρδος Φέργυς εἶχεν ἤδη εἴπει καθ' ἑαυτόν·

— Προβλέπω ὅτι, ἂν ἡ φωνὴ αὕτη μοὶ ἀπαγορεύσῃ τὸ φαγητόν, θὰ ἐπισκεφθῶ νῆστις τὸν Τάρταρον!

Μετὰ μεγάλης ἑπομένως πνευματικῆς γαλήνης ὑπήκουσεν εἰς τὴν κραυγὴν τῆς πριγγιπίσσης. Ἐπλησίασε βραδέως καὶ περιβάλλων αὐτὴν δι' ὅλης τῆς ἐντάσεως τοῦ ὑπερφυσικοῦ βλέμματός του, εἶπε:

— Πάσχετε, κυρία;

Τὸ δὲ βλέμμα συνεπλήρου:

— Καὶ νομίζετε ὅτι θὰ σᾶς ἀφήσω ἐγὼ νὰ πάσχετε;

Ἡ πριγγίπισσα ἤγειρε πλήρεις ἐμπιστοσύνης τοὺς ὡραίους αὐτῆς ὀφθαλμούς, τοσούτῳ μᾶλλον ὡραίους, καθόσον ἀνεκτίμητοι σταγόνες δακρύων ἔλαμπον ὑπ' αὐτοὺς ὡς ἀδάμαντες.

— Ὑποφέρω ἀπὸ τὴν συνήθη μου νευραλγίαν, ἀπεκρίθη. Οἴμοι! τίς ποτε θὰ δυνηθῇ νὰ μὲ θεραπεύσῃ!...

— Ἐγὼ θὰ σᾶς θεραπεύσω, καὶ ἀμέσως, εἶπεν ὁ λόρδος Φέργυς διὰ φωνῆς βραχείας. Ὑψώσατε ὀλίγον τὴν κεφαλήν.... κυττάξατέ μ' ἐδῶ!

Ταῦτα λέγων ἔφερε τὴν ἄκραν τοῦ λιχανοῦ μεταξὺ τῶν δύο του ὀφθαλμῶν.

Ὦ θαυμασία τῆς ἀκτινοβολίας καὶ διαπομπῆς θεωρία τοῦ λόρδου Φέργυ! — Ἡ πριγγίπισσα χωρὶς νὰ ὑποδείξῃ μικρὸν δισταγμὸν, μικροτέραν ταραχὴν, ἐλαχίστην ἀμηχανίαν, ἔτεινε παρευθὺς τὸ μέτωπον, ὁ δὲ χειρόσοφος λόρδος μηκύνων τοὺς δακτύλους, ἤγγισεν ἀκροθιγῶς τὴν ἀριστερὰν ὀφρὺν τῆς πασχούσης.

Τὸ πρῶτον τοῦτο κίνημα ὑπῆρξε τοσούτῳ αὐθεντικὸν, τοσούτῳ ἀσφαλὲς, ὥστε καὶ ὁ κοινότερος νοῦς θ' ἀνεγνώριζε παρὰ τῷ λόρδῳ τὴν ὕπαρξιν δυνάμεως μυστηριώδους, πεποιθυίας εἰς τὸ ἀλάνθαστον αὐτῆς. Ἡ πριγγίπισσα τοὐλάχιστον ἠσθάνθη ἀμέσως τὴν ἐπίδρασιν τοιαύτης τινὸς ἐνεργείας, διότι ὅλα τὰ ἐν αὐτῇ συμπαθητικὰ ῥεύματα συνεκεντρώθησαν, διατρέξαντα ὅλον τὸ μῆκος τοῦ σώματος, ἐπὶ τοῦ ὡρκίου ἐκείνου μετώπου, τὸ ὁποῖον ἐθώπευεν ἡ θαυματουργὸς δεξιὰ τοῦ λόρδου.

Ὄχι! Οὐδεμία ἀνθρώπινος γλῶσσα ἔχει λέξεις ἵνα παραστήσῃ ὅ,τι συνέβη κατόπιν. Οἱ δάκτυλοι τοῦ λόρδου Φέργυ ἀπερρόφησαν τὴν ψυχήν του ὅλην. Τὴν ἔβλεπέ τις ῥέουσαν ἐκεῖ, ἀναβράζουσαν, ἐκχειλίζουσαν εἰς ἀκτῖνας, εἰς σπινθῆρας, εἰς ἀτμὸν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῶν ὀνύχων του. Τὸ βλέμμα του αὐτὸ, τὸ ἐξακουστὸν ἐκεῖνο βλέμμα, κατῆλθε βαθμηδὸν, διατρέχον ὅλον τὸ μῆκος τοῦ βραχίονος, ἀπὸ τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ εἰς τὰς φάλαγγας τῶν δακτύλων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ χεῖρ του, διαγράφουσα τὰς φανταστικὰς καὶ μυστηριώδεις αὐτῆς κινήσεις ἐρώτιζεν, ἐθέρμαινεν, ἐθώπευε καὶ συνάμα ἔβλεπε!

Κατ' ἀρχὰς περιέφερε τοὺς δακτύλους ἀπὸ θέσεως εἰς θέσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῆς παρειᾶς τῆς πριγγιπίσσης, θίγων ἐλαφρῶς καὶ φρικίασιν ἐπιφέρων εἰς τὴν λευκὴν ἐπιδερμίδα της, ὡς ἡ πνοὴ τῆς αὔρας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας γαληνιαίου ὕδατος. Ἐπανερχόμενος δὲ πάλιν εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀφετηρίας, τουτέστι τὸ μέσον τῶν ὀφρύων, ἠκολούθησε διὰ τοῦ λιχανοῦ τὴν ἀριστερὰν τοξοειδῆ καμπύλην τῆς ὀφρύος, διέγραψεν ὁλόκληρον τὸν περὶ τὴν παρειὰν κύκλον, ἀνῆλθεν ἐκ νέου μέχρι τῆς ἐσωτερικῆς γωνίας τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἵνα κατέλθῃ πάλιν κατὰ μῆκος τῆς ῥινὸς, περιγράψῃ τὸν ῥώθωνα, διατρέξῃ τὸ ἄνω χεῖλος καὶ φθάσῃ οὕτω μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ πώγωνος.

Ἐκεῖ, ὡσεὶ ἐξαντλήσας τὰς ἀκτινοβολιστικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ἐν τῷ χαριεστάτῳ ἐκείνῳ ταξειδίῳ, ἐσταμάτησε, στηρίζων τὸν ἀντίχειρα εἰς τὸ πηγούνιον τῆς ἀσθενοῦς, καὶ τὴν ἐθεώρησε μὲ ὕφος κυνηγοῦ, ὅστις ἀνακαλύπτων θήραμα εἰς ἀμφίβολον ἀπόστασιν, διστάζει μήπως προχωρῶν τὸ ἀποδιώξῃ ἢ πυροβολῶν ἐκ τοῦ μακρόθεν ἀποτύχῃ τοῦ σκοποῦ.

Νομίζω περιττὸν νὰ σαφηνίσω τὴν παρομοίωσίν μου, λέγων ὅτι ἐνταῦθα ἐπεῖχε θέσιν θηράματος ἡ νευραλγία. Τοῦτο, ἵνα μὴ ἐκλάβῃ τις ἄλλως πως τὴν μεταφοράν μου.

Ὁ λόρδος Φέργυς ὡς ἐπιδέξιος χειριστὴς, εἶχε τοὺς λόγους του ἵνα σταματήσῃ μετὰ τὴν πρώτην ταύτην εἰσαγωγικὴν ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου του. Τὸ δεύτερον στάδιον τῆς θεραπείας ἦτο ἐντονώτερον ἐκτελούμενον συνάμα ἐπὶ ὁρίζοντος εὐρυτέρου καὶ ἐδάφους λίαν εὐαισθήτου. Συνέβη πολλάκις νὰ εὕρῃ ἀντίστασιν, νὰ προσκόψῃ κατὰ τῆς ἰδιοτροπίας ἀσθενῶν, οἵτινες δὲν ἀντεῖχον εἰς πᾶσαν τὴν ἔντασιν τοῦ συστήματος τῆς ἀκτινοβολίας καὶ διαπομπῆς. Ἐπρόσεξε λοιπὸν ἤδη καλῶς.

Κατὰ τὴν προκειμένην ὅμως περίστασιν ἡ ὅλως εὐπειθὴς καὶ ὑπομονητικὴ σάσις τῆς ἀσθενοῦς τὸν ἐνεθάρρυνε καὶ, κλείσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀνατείνας δὲ συνάμα τὴν κεφαλὴν ἵνα συγκεντρώσῃ ἐκ νέου τὰ συμπαθητικὰ ῥεύματα εἰς τὰς χεῖράς του, ἤρχισεν...

Ὁ δεξιὸς ἀντίχειρ ἔμενεν, ὡς εἶπον, ἐστηριγμένος ἐπὶ τοῦ πώγωνος· ἔφερε λοιπὸν καὶ τὸν ἀριστερὸν ἀντίχειρα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, διήνοιξε τοὺς τέσσαρας ὑπολοίπους δακτύλους ἑκάστης χειρὸς ἐν σχήματι ριπιδίου καὶ περιέβαλε δι' αὐτῶν τὰς παρειὰς τῆς πριγγιπίσσης. Τοιουτοτρόπως κατεῖχε διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν χειρῶν ὅλην σχεδὸν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ προσώπου φθάνων διὰ τοῦ ἄκρου τῶν δακτύλων εἰς τὰς μήνιγγας. Εἶτα περικάμψας διὰ τῶν δακτύλων τὰ ὦτα, κατεβίβασεν αὐτοὺς πρὸς τὸν τράχηλον καὶ τοὺς ἀφῆκε νὰ συναντηθῶσιν εἰς τὸ μαλακὸν τρίχωμα τοῦ αὐχένος.

Μετὰ τοῦτο ἐφήρμοσεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς πριγγιπίσσης ἐλαφράν τινα ταλάντωσιν, ἀναγκαιοτάτην εἰς τὸ νὰ ἐκτελεσθῇ καλῶς ἡ διὰ τῶν δακτύλων μηχανικὴ πίεσις τῶν ἀρθρώσεων τῆς σπονδυλικῆς στήλης καὶ τῶν μυώνων τοῦ τραχήλου. Ἡ κίνησις αὕτη παρεῖχε πρὸς τούτοις τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ ἐπαυξάνῃ τὴν προστριβὴν τῶν δακτύλων ἐπὶ τῆς ἀποφύσεως τῆς κόμης, ἡ ὁποία, ὅπως ἕκαστος γνωρίζει, εἶνε ὄργανον ἐκ τῶν οὐσιωδεστέρων πρὸς ἀκτινοβολίαν ἢ διαπομπὴν συμπαθείας.

Οἱ δάκτυλοι τοῦ λόρδου Φέργυ ἐξετέλεσαν ἐν τῇ ἀρωματώδει ἀτμοσφαίρᾳ, ἐν ᾗ ἦσαν βεβυθισμένοι κινήσεις τινὰς καὶ νυγμοὺς ἐξαιρέτου λεπτότητος, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε σωτήριον κατὰ τῆς ἐπαράτου νευραλγίας.

Πράγματι ἐπέκειτο ἡ κρισιμωτέρα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς θεραπείας στιγμή. Τὸ πᾶν ἐξήρτητο ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως τελείας τινὸς συναφείας μεταξὺ τοῦ νωτιαίου βολβοῦ, κειμένου εἰς τὴν βάσιν τοῦ κρανίου καὶ ἄλλως λεγομένου ζωϊκοῦ κέντρου, καὶ τῶν νευρικῶν γαγγλίων τοῦ ζυγωματικοῦ τόξου, τῶν ὁποίων ἡ πληθώρα ἐπέφερε τὴν ὡς ἀνωτέρω νευραλγίαν.

Τούτου ἐπιτευχθέντος, ὁ λόρδος Φέργυς μετέβη εἰς τὸ τρίτον στάδιον τῆς θεραπείας, τὸ ἐπαγωγότερον, τὸ θαυμασιώτερον.

Ἡ μορφή του ἔλαβε σεβαστήν τινα ἔκφρασιν καλλιτέχνου ἐμπνευομένου.

Αἱ χεῖρές του δὲν ἐκινοῦντο πλέον, ἐλάλουν.

Παρακολουθῶν διὰ τῶν δακτύλων ὅλας τὰς γραμμὰς καὶ τὰς ἐπιφανείας τοῦ θείου ἐκείνου προσώπου, ὑπερφυσικοῦ ἐν καλλονῇ, ἐφαίνετο, ὁτὲ μὲν ὡς ζωγράφος σκιαγραφῶν ἀγγέλου χαρακτηριστικὰ, ὁτὲ δὲ ὡς γλύπτης πλαστουργῶν κεφαλὴν θεαίνης. Ἡ καρδία του ἔπαλλεν, αἱ παρειαί του ἦσαν θερμαὶ ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Εἶχεν ὕφος Πυγμαλίωνος ἐμψυχοῦντος τὸ ἄγαλμά του.

Ἐπὶ τέλους κατέβαλεν ὑστάτην τινὰ προσπάθειαν πρὸς ἀνάπτυξιν ὑπεραν θρώπου δυνάμεως, καὶ θριαμβεύων ἐπέθηκε τὸν λιχανὸν μέσῳ τῶν ὀφρύων τῆς πριγγιπίσσης, ἐπιλέγων συνάμα:

— Ἐθεραπεύθητε!

Ἡ πριγγίπισσα ἤγειρεν ἐπ' αὐτὸν ὀφθαλμοὺς εὐγνώμονας, ἔλαβε τὴν δεξιάν του καὶ εἶπε διὰ τῆς θαυμασίας ἐκείνης φωνῆς:

— Πράγματι!... ὦ! πόσον σᾶς εὐχαριστῶ!

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ἠγέρθη καὶ κατέβη τὴν κλίμακα, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ λόρδου.

Οὗτος δὲν εἶπε λέξιν.

Τὴν ὡδήγησε μέχρι τοῦ ὀχήματος.

Οἱ ἐλάται ἦσαν ἤδη ἔφιπποι.

Ἐκείνη ἀνῆλθεν ἐντὸς τῆς ἁμάξης καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν λόρδον, ὅστις τὴν ἠσπάσθη εὐσεβάστως καὶ ἐφώνησεν:

— Ἐμπρός!

— Πριγγίπισσα, εἶπε τότε ὁ λόρδος, ἡ χεὶρ μου, ἡ ὁποία ἤγγισε τὸ πρόσωπόν σας, οὐδὲν ἄλλο ἀντικείμενον θὰ ἐγγίσῃ πλέον ἐπὶ τῆς γῆς. Σᾶς τὴν χαρίζω!

Καὶ πρὶν ἢ ἡ πριγγίπισσα λάβῃ καιρὸν νὰ τῷ ἀποκριθῇ, ἔνευσε τῷ ἁμαξηλάτῃ καὶ προσεκύνησεν ἐδαφιαίως.

Εἰσῆλθεν εἶτα εἰς τὸ πανδοχεῖον καὶ ἔμεινε μέχρι βαθείας νυκτὸς ῥεμβάζων παρὰ τὴν ἑστίαν.

Τὴν ἐπαύριον ὁ τροχὸς τῆς ἁμάξης ἐπεσκευάσθη, οὕτω δὲ ὁ λόρδος ἐπανήρχισε τὴν ὁδοιπορίαν του, μὴ γνωρίζων κατὰ τὸ σύνηθες, ποίαν ἔμελλε νὰ λάβῃ διεύθυνσιν.

III

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἡ πριγγίπισσα Γελσομίνα, ἥτις εἶχεν ἐξακολουθήσει τὸ ταξείδιόν της, εὑρίσκετο ἐν μικρῷ τινι χωρίῳ εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ Τυρόλου, ὅτε ἀπεσταλμένος ἔφιππος, ἐρχόμενος ἐκ Βέρνης, καθὼς ἔλεγεν, ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου, ἐζήτησε τὸν ξενοδόχον, ἔκλινεν ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου καὶ εἶπεν:

— Ἡ πριγγίπισσα Γελσομίνα Κορδιλεόνε μένει ἐδῶ;

— Μάλιστα.

— Δύναται νὰ μὲ δεχθῇ;...

— ... Μάλιστα!

Κατέβη τοῦ ἵππου, ἀνέβη τὴν κλίμακα, εἰσήχθη παρὰ τῇ πριγγιπίσσῃ καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῇ μικρὸν κιβώτιον ἐκ λευκοῦ ξύλου, ὅπερ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ μαρσυπίου του, λέγων:

— Ἐκ μέρους τοῦ λόρδου Φέργυ Μὰκ-Φόρφαρ!

Καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὴν πριγγίπισσαν νὰ τῷ ἀπευθύνῃ ἐρώτησίν τινα, κατῆλθε δρομαῖος τὴν κλίμακα, ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἵππου του καὶ ἀνεχώρησε καλπάζων.

Οὐδεὶς πλέον ἤκουσε νὰ γίνεται λόγος περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον.

Ἡ πριγγίπισσα μὲ ἀσπαίρουσαν καρδίαν διέταξε τὴν θαλαμηπόλον της ν' ἀνοίξῃ τὸ κιβώτιον. Ὁ ὑπηρέτης ἀφελὼν μετὰ προσοχῆς τὸ σκέπασμα, ἔφερεν εἰς φῶς μικρὸν δέμα ὑπάρχον ἐν τῷ κιβωτίῳ.

— Πήγαινε! εἶπεν ἡ πριγκίπισσα.

Μείνασα μόνη ἥρπασε πυρετωδῶς τὸ δέμα, ὅπερ ἦτο τετυλιγμένον ἐντὸς λευκῆς *βατίστας*. Τῆς *βατίστας* ἀποσχισθείσης, ἐφάνη νέον περικάλυμμα ἐξ ἰοχρόου ὁλοσηρικοῦ, φέρον ἀργυροκέντητον τὸ οἰκόσημον τῆς πριγγιπίσσης ἐν συμπλέγματι μετ' ἄλλου τινὸς οἰκοσήμου.

Ὑπὸ τὰς πτυχὰς τοῦ ὁλοσηρικοῦ εὑρίσκετο σκληρόν τι καὶ τετράγωνον σῶμα. Ἡ πριγγίπισσα ἐξετύλιξε μετὰ προφυλάξεως τὸ ὁλοσηρικὸν καὶ εἶδε μικρὸν ἀργυροῦν καψάκιον λεπτῶς ἐξειργασμένον ἐν σχήματι αἰγυπτιακῆς σαρκοφάγου.

Χρυσοῦν κλειδίον ἐκρέματο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν ποδῶν. Ἡ πριγγίπισσα ἤνοιξε δι' αὐτοῦ τὴν μικρὰν σαρκοφάγον. Ἐπὶ βελουδίνου ὑσγινοβαφοῦς προσκεφαλαίου περικεντημένου διὰ μαργαριτῶν ἔκειτο νεκρὰ χείρ. Ἡ χεὶρ ἐκείνη ἔφερεν εἰς τὸν μικρὸν δάκτυλον πλατὺ δακτυλίδιον, τοῦ ὁποίου τὴν σφενδόνην ἀπήρτιζε λίθος πολύτιμος.

Ἡ πριγγίπισσα, ἀφοῦ ἐπιμελῶς ἐκλείδωσε πάλιν τὴν σαρκοφάγον καὶ κατέκρυψε τὴν κλεῖδα ἐντὸς τοῦ στήθους της, ἐξέφερε μεγάλην κραυγήν. Τούτου δὲ γενομένου ἐξηπλώθη ἐπὶ ἀνακλίντρου, διηυθέτησεν εὐπρεπῶς τὰς πτυχὰς τῶν φορεμάτων της, ἐσήμανε τὸν κώδωνα καὶ ἐλιποθύμησεν.

Ἡ χεὶρ ἐκείνη ἦτο ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ λόρδου Φέργυ, ὁ δὲ πολύτιμος ἐκεῖνος λίθος ἦτο ὁ τοῦ λόρδου Φέργυ!

Δύο μετέπειτα ὥρας ἡ πριγγίπισσα ἐγκατέλιπε τὸ χωρίον.

Οὐδεὶς πλέον ἤκουσε νὰ γίνεται λόγος περὶ αὐτῆς εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον.

Δὲν ἐπιχειροῦμεν νὰ περιγράψωμεν τὴν φοβερὰν πνευματικὴν ταραχήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνέβαλε τὴν ταλαίπωρον Γελσομίναν Κορδιλεόνε τὸ ἀλλόκοτον καὶ χειρουργικὸν ἐκεῖνο δῶρον. Οὐδέποτε βεβαίως ἡ φρίκη, ἡ εὐγνωμοσύνη, ὁ τρόμος, ἡ ἔκπληξις, ἡ φιλαρέσκεια, ἡ τύψις τοῦ συνειδότος, ὁ θαυμασμὸς καὶ ὁ οἶκτος συνετάραξαν βαθύτερον γυναικείαν καρδίαν. Πολλοὶ ἄνδρες ἐζήτησαν τὴν χεῖρά της, οὐδεὶς ὅμως ἀπέκοψε τὴν ἰδικήν του ἵνα τὴν προσφέρῃ ὡς ἀνάθημα ἐπὶ βελουδίνου προσκεφαλαίου. Αὐτὸ οὐδεὶς τὸ ἔπραξε! Βλέπουσα τὸ πρόσωπόν της ἐντὸς τοῦ κατόπτρου ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ τὴν μόνην γυναῖκα ἐν τῷ κόσμῳ, πρὸς ἣν ἀπεδόθη τοιοῦτον εἶδος λατρείας.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ χεὶρ ἦτο ἄριστα βαλσαμωμένη ὤφειλε συχνάκις νὰ ἐπιθέτῃ ἐπ' αὐτῆς τὰ χείλη, ἐκπληροῦσα διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὴν μυστικὴν ἀλλ' ἀναμφίβολον θέλησιν τοῦ ζῶντος διαθέτου, ὅστις ἐκληροδότησεν εἰς αὐτὴν τὸ κειμήλιον τοῦτο.

Πολλοὶ μῆνες παρῆλθον. Ἡ πριγγίπισσα ὁσημέραι μᾶλλον κατατρυχομένη ὑπὸ λυπηρῶν σκέψεων, ᾐτιᾶτο καὶ ἤλεγχεν ἑαυτὴν δι' ἀπείρους λόγους. Ἐτέλει μνημόσυνα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς κεκοιμημένης χειρὸς τοῦ λόρδου Φέργυ καὶ συλλειτουργὰ ὑπὲρ ἀναφύσεως τῆς αὐτῆς χειρός· ἐπὶ τέλους εἶχε καταντήσει μονομανής. Ὅσῳ καὶ ἂν προσεπάθησε νὰ ἐπανεύρῃ τὰ ἴχνη τοῦ λόρδου Φέργυ, οὐδὲν κατώρθωσε νὰ πληροφορηθῇ περὶ αὐτοῦ. Αἱ ἀστυνομίαι τῆς Εὐρώπης, Ἀμερικῆς, Ἰνδικῆς καὶ Ὠκεανίας μάτην ἐτέθησαν εἰς κίνησιν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ καταφυγίου αὐτοῦ.

Αὐτὸ δύναμαι νὰ τὸ βεβαιώσω ἐν πάσῃ τῇ εἰλικρινείᾳ, καθόσον ἡ πριγγίπισσα ἐτήρησε κατὰ τὸ διάστημα αὐτῆς ἀξιέπαινον ἐχεμυθίαν πρὸς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ πρὸς ἐμὲ αὐτόν.

Ποῦ λοιπὸν εὑρίσκετο ὁ λόρδος Φέργυς;

Ἰδοὺ ποῦ εὑρίσκετο. Ὁ λόρδος Φέργυς ἐδωροδόκησεν ὅλους τοὺς ὑπηρέτας τῆς πριγγιπίσσης· ἅμα ἡ πριγγίπισσα ἔφθανεν εἰς ξενοδοχεῖόν τι, ἀμέσως ὁ λόρδος ἐδωροδόκει πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ, τοιουτοτρόπως δὲ καθ ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἦτο ἀγνοούμενος σύνοικος τῆς Γελσομίνας Κορδιλεόνε, δυνάμενος νὰ εἰσχωρῇ καὶ μέχρι τοῦ θαλάμου αὐτῆς.

Παρηκολούθησεν ὅλας τὰς προόδους τοῦ πάθους, ὅπερ ἐνεστάλαξεν εἰς τὴν ταλαίπωρον ἐκείνην καρδίαν μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐθεώρησεν ἐπίκαιρον τὴν ἀνάκλησιν τῆς χειρὸς καὶ τὴν αὐτοπρόσωπον ἐμφάνισίν του. Ἐξῆλθε λοιπὸν τῆς κρύπτης του ἐν ἀπουσίᾳ τῆς μυριοποθήτου πριγγιπίσσης.

Ἡ πριγγίπισσα ἐπανερχομένη ἤκουσε τὸν ξενοδόχον λέγοντα μετὰ πάσης ἀθωότητος, ὅτι κύριός τις ἄγνωστος ἐζήτει ἀκρόασιν παρ' αὐτῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ. Ἐμαντεύσατε ἀναμφιβόλως ὅτι ἀμέσως ἀόριστον προαίσθημα ἐκυρίευσε τὴν καρδίαν της. Ἔδραμε πρὸς τὸ κομμωτήριόν της, διηυθέτησε τὸ κτένισμά της, ἔβαψεν αὐτοστιγμεὶ τὰ κατώτερα βλέφαρά της, μετὰ δὲ τοῦτο εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἔνθα, ἀναγνωρίζουσα τὸν λόρδον Φέργυν, ἐβάδισε πρὸς αὐτὸν τρία βήματα.

Ὁ λόρδος Φέργυς μετ' ἀξιοπρεποῦς ψυχραιμίας ἐπέδειξε διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὴν δεξιὰν χειρίδα τοῦ μέλανος ἐνδύματός του, τῆς ὁποίας τὸ κενὸν ἄκρον ἐταλαντεύετο ἐν τῷ ἀέρι. Ἡ πριγγίπισσα ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας....

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ λόρδος Φέργυς ἐν τῷ ἐρωτικῷ αὐτοῦ ἐνθουσιασμῷ ἔμελλε νὰ ῥιφθῇ ἐν αὐταῖς, ἡ πριγγίπισσα ὠπισθοχώρησε ἀναπέμπουσα κραυγὴν φρίκης· καλύπτουσα δὲ διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον, εἶπε μετὰ λυγμῶν:

— Ἀδύνατον! Ἀδύνατον! Οὐδέποτε θὰ δυνηθῶ....

Καὶ πίπτουσα γονυπετὴς πρὸ τοῦ ἐξεστηκότος λόρδου τῷ ἀνέπτυξε μετὰ χειμάρρου δακρύων ὅτι ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην ἀπεριόριστον· ὅτι νύκτα καὶ ἡμέραν ἡ μορφή του ἐπλανᾶτο ἐνώπιόν της· ὅτι ἐθεώρει ἑαυτὴν μόνην ἔνοχον τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ του· ὅτι ἀπὸ τῆς ἀποφράδος ἐκείνης ἡμέρας εἶχε διαγάγει βίον ἀπέλπιδα· ὅτι ἐρίλει τὴν χεῖρα ἐκείνην ἑκατοντάκις τοῦ ἡμερονυκτίου· ὅτι ἐτέλεσεν ἤδη τετρακόσια μνημόσυνα ὑπὲρ ἀναπαύσεως καὶ ἰσάριθμα συλλειτουργὰ εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐξωκκλήσια τῆς ὑφηλίου ὑπὲρ ἀναφύσεως τῆς χειρὸς ἐκείνης· ὅτι ἐπὶ τέλους ἠγάπα τὸν λόρδον Φέργυν, ὅτι τὸν ἐλάτρευεν, ἀλλ' ὅτι συνάμα ἡ κολόβωσίς του κατὰ μίαν χεῖρα τῇ ἐνέπνεε τοιαύτην φρίκην, τοιοῦτον ἀποτροπιασμόν, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπερνικήσῃ τὸ πεπρωμένον· ἐνὶ λόγῳ ὅτι ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ γείνῃ σύζυγός του.

Ὁ λόρδος Φέργυς ἤκουσε πάντα ταῦτα μετ' ἐπιστασίας. Ἤγειρε βραδέως τὴν κεφαλὴν καὶ, βυθίζων τὸ ὑπεράνθρωπον βλέμμα του εἰς τὴν ψυχὴν τῆς πριγγιπίσσης, εἶπε:

— Μὲ ἀγαπᾶτε λοιπόν! Ἐὰν ὅμως δὲν ἀπέκοπτον τὴν δεξιάν μου χεῖρα δὲν θ' ἀπελάμβανον τοῦ ἔρωτός σας;

Ἡ πριγγίπισσα ἔκαμε σχῆμα δηλοῦν·

— Τῇ ἀληθείᾳ, δὲν γνωρίζω.

— Καὶ ἂν δὲν ἦμην ἤδη μονόχειρ, θὰ μ' ἐδέχεσθε ὡς σύζυγον;

Ἡ πριγγίπισσα κατένευσε.

— Ὀρκίζεσθε;

— Ὀρκίζομαι!

— Μὰ τὴν κοπεῖσαν χεῖρά μου;

— Μὰ τὴν κοπεῖσαν χεῖρά σας! ἐπανέλαβεν ἡ πριγγίπισσα ὀλορυρομένη.

— Λοιπόν, εἶπε σεμνοπρεπῶς ὁ λόρδος Φέργυς, παύσατε τὰ δάκρυά σας, κυρία, καὶ ἐστὲ εὐτυχής! Γίνονται εἰσέτι θαύματα, ἰδού!

Καὶ ἀνατείνας τὸν δεξιὸν βραχίονα, ὡς κολυμβητὴς ἐκτελῶν *ὀργυιάν*, ὁ λόρδος Φέργυς ἐπέδειξε χεῖρα νεαρὰν πλήρη ζωῆς καὶ ὑγείας, ἀναθρώσκουσαν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς χειρίδος του.

III

Εὑρίσκονται ἤδη καθήμενοι ἐντὸς ἀκατίου ἐπὶ τῆς λίμνης Κώμου ἐν Λομβαρδίᾳ. Ἀπεμακρύνοντο τῆς παραλίας ὠθούμενοι ὑπὸ τῆς μυροβόλου αὔρας καὶ ἀπήλαυον ἐκ τοῦ μακρόθεν τοῦ ἀρώματος τῶν ἐπὶ τῆς ὄχθης ἴων, ἰάσμων καὶ πορτοκαλλεῶν.

Ἀνεπόλουν τὰ διάφορα τοῦ ἔρωτος αὐτῶν ἐπεισόδια.

Ὁ λόρδος Φέργυς μετ' ἀξιαγάστου περιφιλαυτίας διηγεῖτο πῶς ἐπρομηθεύθη τὴν θαυματουργὸν ἐκείνην χεῖρα· πῶς ἀξιότιμος νοσοκόμος τοῦ νοσοκομείου τῆς Βέρνης τὴν ἐπώλησεν εἰς αὐτόν· πῶς ἐπιδέξιος φαρμακοποιὸς τῆς αὐτῆς πόλεως τὴν ἐβαλσάμωσε καὶ πῶς ἐπῆλθον τὰ ὑπόλοιπα συμβάντα ἐν τῇ περιέργῳ ταύτῃ ἱστορίᾳ. Ἐλάμβανεν ὕφος ἀλιτηρίου μετριοφροσύνης· ἐθεώρει τοὺς ὄνυχάς του, ἐπεδείκνυε τοὺς λευκούς του ὀδόντας· ἑνὶ λόγῳ ἐχαριεντίζετο ἐν πλήρει αὐταρεσκείᾳ.

Παρ' αὐτὸν ἡμικεκλιμένη ἡ πριγγίπισσα τὸν ἐθεώρει μεθ' ἁπλοϊκοῦ θαυμασμοῦ καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔτυπτε τὰ χείλη του διὰ ῥόδου, ὅπερ ἐκράτει καὶ ἔπαιζεν.

Ἄ! τίς ποτε ζωγράφος θὰ παραστήσῃ τὸ βλέμμα καὶ τὸ μειδίαμα τῆς γυναικὸς, ὅταν ἤδη νικᾷ τὸν ἄνδρα!

— Φέργυ, φίλε μου, εἶπε τότε διὰ τῆς μελῳδικῆς καὶ βαθείας φωνῆς της, τώρα πλέον ὅτε σὲ συνεχώρησα διὰ τὸν καταχθόνιον δόλον, διὰ τοῦ ὁποίου ὑπεδούλωσες τὴν πτωχήν μου καρδίαν, μοῦ ἐπιτρέπεις νὰ σοῦ εἰπῶ κ' ἐγὼ κάτι τι σχετικὸν μὲ τὸν ἔρωτά μας, τὸ ὁποῖον σοῦ διέφυγεν ὁλοτελῶς;

— Τί εἶνε δυνατὸν νὰ μοὶ διέφυγεν; εἶπεν ὁ λόρδος συγκεχυμένος.

— Τὸ ὅτι εἶσαι ἀνόητος, φίλε μου...

Καὶ διανοίγουσα τὰ χείλη τῷ ἐπέδειξε τριάκοντα δύο θαυμασίους ὀδόντας, μαργαριτώδεις, ὑγιεστάτους.

— .... ἀφοῦ ἐπίστευσες ὅτι σκιὰ νευραλγίας θὰ ἐτόλμα ποτὲ νὰ προσβάλῃ τοιούτους ὀδόντας.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ

«Ὁ μῦθος δηλοῖ», ὡς ἔλεγεν ὁ μακαρίᾳ τῇ λήξει Αἴσωπος, ὅτι αἱ γυναῖκες κάμνουν πάντοτε τὴν ἀρχήν.

Μετάφρασις ὑπὸ ΑΞ...

Μία ἐπίσκεψις

ΕΝ ΤΩι ΓΕΡΟΝΤΟΚΟΜΕΙΩι ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τοὺς ποτιστικοὺς λαχανοκήπους τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων, κεῖται ἁπλῆ τις καὶ ἀπέριττος οἰκοδομὴ διακρινομένη τῶν λοιπῶν διὰ τοῦ ὠχροῦ αὐτῆς χρώματος καὶ τῶν δίκην παμμεγέθων περιθωρίων μελανῶν γραμμῶν, αἵτινες περιστέφουσι τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς πύλην, ἄνωθεν τῆς ὁποίας ἀναγινώσκεται ἡ λέξις «Γεροντοκομεῖον». Μικρὸς πλακόστρωτος διάδρομος καὶ κηπάριον χωρίζει τὴν ἐξωτερικὴν πύλην τοῦ κυρίως διωρόφου οἰκοδομήματος, κατὰ μῆκος τοῦ ὁποίου φέρεται μεγάλοις γράμμασιν ἡ ἐπιγραφή· **ΑΓΑΘΟΕΡΓΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΑΕΙΜΝΗΣΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ.** Αἴαν εὐάρεστον ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν τῷ ἐν τῷ εὐεργετικῷ τούτῳ ἀσύλῳ εἰσερχομένῳ, ἡ ἐν αὐτῷ ἐπικρατοῦσα καθαριότης τοῦ τε οἰκήματος ἓν γένει, τῶν ἁπλουστάτων καὶ ἀπεριττων σκευῶν, ὡς καὶ ἡ ἐνδυμασία τῶν ἐν αὐτῷ γεραιῶν οἰκητόρων. Τοῦτο δ' ὀφείλεται, ὡς μανθάνω, εἰς τὴν ἀξιέπαινον μέριμναν

καὶ καλὴν θέλησιν τῶν ἀπὸ διετίας ἐπιτρόπων τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου ἱδρύματος, τῶν ἀοιδίμων Ζωσιμάδων. Ἦτο ἡ ὥρα τοῦ λιτοῦ αὐτῶν δείπνου, ὅτε ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν γερόντων· ἕκαστος αὐτῶν εἶχεν ἔμπροσθέν του μικρὰν καὶ λευκὴν παροψίδα καὶ ἐξ αὐτῆς μὲ ὄρεξιν τὸν ἐξ ὀσπρίων νηστήσιμον ἐρρόφα ζωμὸν, διότι ἐτύγχανεν ἡμέρα τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας, ἀλλὰ καὶ ὀλίγον ἀνυπομόνως, περιέμεινα ἐν σιγῇ τὸ τέλος τοῦ δείπνου, διότι εἶχον τόσας νἀποτείνω ἐρωτήσεις εἰς τοὺς γηραιοὺς ἐκείνους ἀντιπροσώπους τῶν παρελθόντων χρόνων· ἰδίᾳ δὲ ἐφλεγόμην ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας, ὅπως συμβουλευθῶ τὰ ζῶντα ἐκεῖνα Χρονικὰ ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς πολυπαθοῦς μου πατρίδος κατὰ τὴν τρομοκρατίαν τοῦ Ἀλῆ καὶ ἐπί τινων συμβεβηκότων καὶ προσώπων τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, περὶ τῶν ὁποίων τόσον συμπαθητικῶς ἡ δημώδης ἡμῶν ὁμιλεῖ ποίησις. Καὶ ὅμως πρᾶγμα παράδοξον. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ δείπνου ἐπὶ ἀρκετὸν ἔτι χρόνον ἔμεινα ἄναυδος ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν σεμνῶν ἐκείνων καὶ σεβασμίων πολιῶν κεφαλῶν! Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι εὑρισκόμην εἰς μαγευμένον τινὰ κόσμον καὶ δὲν ἐτόλμων πρῶτος νὰ λύσω τὴν σιωπὴν, μὴ τυχὸν λυθῇ ἡ γοητεία καὶ ἐν ἀκαρεῖ ἐξαφανισθῶσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου αἱ γεραιαὶ ἐκεῖναι μορφαί, παρ' ὧν τόσον πολυτίμους νἀρυσθῶ πληροφορίας ἔμελλον. Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ἀλλόκοτον αἰδοῦς αἴσθημα τὴν γλῶσσάν μου κατεκράτει δεσμῶτιν. Συγκρίνων δῆλα δὴ τὴν ἔτι ἀσυμπλήρωτον τῶν ἐτῶν μου τρίτην δεκάδα πρὸς τὴν ὥσπερ χιόνα λευκὴν ἐκείνων κόμην, ᾐσθανόμην ἐμαυτὸν συνεσταλμένον, ὡς τετραετὲς συστέλλεται παιδίον ἐν τῇ συναναστροφῇ τελείων ἀνδρῶν, ἂν, ἀποχωρησάντων τῶν οἰκείων του, αἴφνης εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν μόνον. Τέλος ἐπλησίασα τὸν 1ον ἀριθμὸν καὶ λαβὼν ἕδραν ἐτοποθετήθην παρὰ τὴν κλίνην. Ἀλλ' ἤδη ἠγνόουν πόθεν πρῶτον ἔπρεπε ν' ἀρχίσω τὸν διάλογον, διότι ὡς εὐτυχὴς μεσαιωνοδίφης ἐνώπιον τέως ἀγνώστου χειρογράφου ἢ χρονικοῦ αἴφνης εὑρεθεὶς ἀνελίσσει ἀνυπομόνως τὰς πρὸ αὐτοῦ ὠχρὰς ἐκείνας σελίδας καὶ ἐπιθυμεῖ, εἰ δυνατὸν, δι' ἑνὸς μόνου βλέμματος νὰ καταβροχθίσῃ οὕτως εἰπεῖν τὸ περιεχόμενόν των, οὕτω καὶ ἐγὼ κατειχόμην ὑπὸ ἀνυπομονησίας ἐνώπιον τοῦ μεταγενεστέρου καὶ ζῶντος ἐκείνου Δωδωναίου Χαλκίου καὶ ἐκ τῶν πολλῶν ἐρωτήσεων, ἃς εἶχον νἀπευθύνω αὐτῷ ἠγνόουν ποίαν νὰ ἀνιχνεύσω πρώτην. Ἡ δὲ ἀπάντησις τοῦ γέροντος εἰς τὴν μετά τινα κατ' ἐμαυτὸν σκέψιν ὡς καταλληλοτέραν πρὸς ἔναρξιν θεωρηθεῖσαν ἐρώτησιν, ἂν ἐνθυμῆται δηλονότι τὸν Φάλαριν τῆς Ἠπείρου, μὲ ἔκαμε μέχρις ὤτων νὰ ἐρυθριάσω· διότι ῥίψας ἐπ' ἐμοῦ ἐταστικὸν καὶ εἶρον ὁ γέρων βλέμμα μοὶ εἶπε·

— Τί λὲς, παιδί μου; Ἐγὼ 'ς τὸν καιρὸ τ' Ἀλῆπασιᾶ ἤμουνα γέρος· ἄχ, παιδί μου!

Ἀλλ' οἱ μετ' οἰκειότητος προφερθέντες τελευταῖοι λόγοι τοῦ γέροντος μὲ ἐνέπλησαν θάρρους καὶ ἤρχισα δι' ἠχηρᾶς φωνῆς νὰ ἀπευθύνω αὐτῷ ὁρμαθὸν ἀλλεπαλλήλων ἐρωτήσεων, εἰς ἃς οὗτος μεγαλοφώνως, ὡς ὑπὸ βαρηκοΐας πάσχων μοὶ ἀπήντα. Μετ' ἐκπλήξεως δὲ ἔμαθον ὅτι ὁ μετ' ἐμοῦ συνδιαλεγόμενος ἦν ὁ πρεσβύτερος τοῦ καταστήματος καὶ ἑπομένως ὁ μακροβιώτερος μεθ' ὅσων ποτὲ ὡμίλησα γερόντων, εἰ καί τινων ἄλλων ἐκ τῶν ὁμοστέγων του τὸ ἐξωτερικὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐφαίνετο γεραρότερον. Ὁ Γ. Δερβένης, μεθ' οὗ συνδιελεγόμην, ἔφερεν εἰσέτι εὐβαστάκτως καὶ ἐλαφρῶς τὸ βάρος τῶν ἑκατὸν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν του! Παρ' αὐτοῦ ἤκουσα ὅτι εἰργάσθη ὡς ἐργολάβος (πρωτομάστορας) εἰς τὰ φρούρια Διμποχόβου καὶ Ἀργυροκάστρου καὶ ὅτι καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ Ἀλῆ ἀνεγερθεῖσαι ἐπάλξεις τοῦ φρουρίου τῶν Ἰωαννίνων ἦσαν ἔργον τῶν χειρῶν του. Ἐνεθυμεῖτο εἰσέτι ὅτι ὡς τρυφερὸν πενταετὲς παιδίον ἠσπάσατο τὴν σεμνὴν καὶ τιμίαν δεξιὰν τοῦ ἰσαποστόλου Κοσμᾶ τοῦ νέου, τοῦ ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς γνωστὸν, συμβαλόντος κατὰ τὴν ζοφερὰν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐποχὴν πρὸς διατήρησιν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας καὶ τῆς προγονικῆς γλώσσης καθ' ὅλην τὴν Ἤπειρον. Μετὰ ταῦτα ἐστράφην πρὸς τὸν ἀριθμὸν 2. Καλεῖται οὗτος Κ. Ντελινίτσας καὶ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ἦνε τέκνον καὶ οὐχὶ πρωτότοκον τοῦ ἀριθμοῦ 1, διότι μόλις τὸ 86ον ἔτος διατρέχει· Ἡ εὐγενὴς αὐτοῦ φυσιογνωμία καὶ τὸ ἔτι ζωηρὸν βλέμμα καὶ ὁ λευκότατος μὲν ὡς ἡ χιὼν, ἀλλ' ἔτι περὶ τὰ ἄκρα μικρόν τι συνεστραμμένος μύσταξ εἵλκυσαν πρὸς αὐτὸν ἀμέσως τὴν καρδίαν μου· ἀλλ' ὅτε ἐκ τῶν χειλέων αὐτοῦ ἤκουσα ὅτι εἰς Ἀβαρῖκον καὶ Πλάκα ἐχρημάτισε συμπολεμιστὴς τοῦ Μάρκου, ὃν ἐξόχως ἐξ ὅλων τῶν νεωτέρων ἡμῶν ἡρώων λατρεύω, ᾐσθάνθην ταχύτερον πάλλουσαν τὴν καρδίαν μου καὶ ἤμην ἕτοιμος νὰ ἀσπασθῶ τὴν δεξιάν του, ἐὰν δὲν μὲ ἐκώλυον τὰ περίεργα καὶ μὴ μεμυημένα βλέμματα τοῦ ἐπιστάτου καὶ βοηθοῦ του. Ἀντὶ τούτου ὅμως ἀνέμιξα εἰς τὰς πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσεις μου τὴν λέξιν «καπετάνιε», τὴν ὁποίαν ἀκούων ἐκεῖνος προδήλως ἔχαιρε καὶ μοὶ διηγήθη μετὰ ζωηρότητος πλεῖστα τοῦ ἁρματωλικοῦ αὐτοῦ βίου ἐπεισόδια καὶ λεπτομερείας, ὧν τοσοῦτον ἀσμένως καὶ προθύμως ἤκουον, ὥστε μικροῦ δεῖν ἐντελῶς ἐπελανθανόμην τοῦ κυρίου σκοποῦ, οὗ ἡ ἐπίσκεψίς μου ἀφεώρα, τὸν πλουτισμὸν δηλονότι τῆς ἐξ ἀνεκδότων δημωδῶν ᾀσμάτων Συλλογῆς μου, ἣν ὑπὸ μάλης ἔχων, εἰσῆλθον εἰς τὸ Γεροντοκομεῖον. Ἐστράφην ὅθεν εἰς τὸν ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου ἐνώπιόν μου ὁδηγηθέντα ἑκατοντούτην περίπου Κ. Τζαμάραν, Ἰωαννίτην, εὐνοούμενον τοῦ Ἀλῆ μουσικὸν (λαλητὴν) χρηματίσαντα. Ἀλλ' ὁ τόσον ποτὲ διαβόητος αὐλητὴς, ὅστις πολλάκις εἰς τὰς μαινάδας τοῦ γυναικωνίτου τοῦ Τεπελενλῆ ηὔλησε καὶ παννυχίδας ἐν τῇ

νεότητί του τῷ Βάκχῳ ἔθυσεν ἠρνεῖτο ἤδη κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἐπιμόνως καὶ τὸ ἐλάχιστον τῆς ἐποχῆς του νὰ ἀπαγγείλῃ ᾆσμα φοβούμενος μὴ ἁμαρτήσῃ! Τόσον ἀλλάζουν οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ καιροὶ *'στὸν κόσμον ἐδῶ κάτω!* Οὐδὲν τῶν ἐπιχειρημάτων μου ἠδυνήθη νὰ τὸν πείσῃ, διὸ ἠναγκάσθην νὰ δεχθῶ τὴν ὑποσχεσίν του, ὅτι μετὰ τὸ πρὸ τῶν θυρῶν Πάσχα θέλει ἀναμνησθῇ ἡμερῶν ἀρχαίων ἵνα μὲ εὐχαριστήσῃ. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον μοὶ προέτεινε νὰ μεταβῶμεν καθ' ὡρισμένην τινα ἡμέραν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς νήσου μονὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, ἐν ᾗ ὡς γνωστὸν ἐφονεύθη ὁ Ἀλῆς εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μονῆς, ἐν τῷ δαπέδῳ τοῦ ὁποίου εἰσέτι φέρονται αἱ ὀπαὶ τῶν σφαιρῶν, αἵτινες ἔφερον τὸν πολιὸν τύραννον εἰς τὸν ᾅδην. Καὶ τοῦτο, προσέθηκεν ὁ γέρος Τζαμάρας ἵνα ἀφ' ἑνὸς μακρὰν ὦμεν τῆς τύρβης τῆς πόλεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα ζωηρότερον ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν μνήμην του καιροὺς καὶ γεγονότα, ἐν οἷς ἐνεργῶν ἔζησε καὶ ὢν αὐτόπτης μάρτυς ἐγένετο. Συγκατένευσα προθύμως εἰς τὴν πρότασίν του ταύτην συμπληρώσας μάλιστα αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιπροσθήκης καλοῦ γεύματος, κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ὤφειλε βεβαίως τοῦ Βάκχου τὸ δῶρον νὰ λείπῃ, οὗτινος ἐντελῶς αἱ πύλαι τοῦ ἀσύλου εἶνε κεκλεισμέναι πρὸς προφανῆ δυσαρέσκειαν ἴσως οὐχὶ μόνον τοῦ Τζαμάρα. Ἤθελεν εἶσθαι μακρὸν νὰ γνωρίσω τοῖς συνδρομηταῖς τῆς «Ἑστίας» πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀσύλῳ γέροντας, διὸ προτοῦ λήξῃ ἡ ἐπίσκεψις πρὸς ἕνα μόνον ἔτι ἀρχαῖον τοῦ Γεροντοκομείου Ἰωαννίνων κάτοικον, θέλω συστήσει τὸν εὐμενῆ καὶ ὑπομονητικὸν ἀναγνώστην. Εἶνε δὲ οὗτος ὁ Γεώργιος Ῥαΐδος, ὅστις πρό τινος χρόνου ἕνεκεν τοῦ εἴρωνος καὶ σαρκαστικοῦ αὐτοῦ τρόπου καὶ τῆς καὶ τεττίγων ἔτι ὑπερτέρας φλυαρίας, δι' ἧς παρηνόχλει τοὺς τὴν ἠρεμίαν καὶ ἡσυχίαν φιλοῦντας ὁμοστέγους του, μετ' ἐπανειλημμένην αὐτῶν αἴτησιν, ἀπεμακρύνθη τοῦ ἀσύλου καὶ ἐτοποθετήθη ἐν τῷ παρακειμένῳ νοσοκομείῳ Χατζηκώστα, καὶ ὅπως μὴ ἡ λάλος αὐτοῦ γλῶσσα παρενοχλῇ τοὺς ἐνταῦθα θεραπευομένους, ἐχορηγήθη αὐτῷ μικρός τις ἰδιαίτερος θάλαμος. Εἶχον δὲ πρὸ καιροῦ ἀκούσει περὶ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου καθὼς ἐπίσης καὶ ὅτι ὁ Ῥαΐδος ἐγνώριζε πλεῖστα ᾄσματα καὶ στίχους καὶ παρεκάλεσα τὸν ἐπιστάτην νὰ τὸν προσκαλέσῃ δι' ὀλίγας μόνον στιγμὰς ὑπὸ τὴν στέγην, ἥτις ἄλλοτε τὸν ἐφιλοξένησεν. Περιττὸν δὲ νὰ εἴπω μετὰ πόσης προθυμίας ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν, διότι ἐξαιρετικῆς εὐκαιρίας δοθείσης ἐπεθύμει νὰ σκώψῃ μικρόν τι τοὺς παλαιοὺς ὁμοτραπέζους του. Διὸ εἰσῆλθε ζωηρὸς καὶ εὐκίνητος καὶ πλήρη εἰρωνείας πρὸ τῶν γερόντων ποιήσας ὑπόκλισιν ἀπέτεινε πρὸς αὐτοὺς ἀλλόκοτόν τινα καὶ δι' ἐμὲ ἀκατάληπτον χαιρετισμὸν, εἶτα δὲ προβὰς ἐνώπιόν μου μὲ ἐχαιρέτησεν εὐπρεπῶς. Μόλις δ' ἐνόησε τὸν σκοπόν μου καὶ ἤρχισε βρέχων τοιαύτην πυκνὴν στίχων βροχὴν ὥστε μόλις ἠδυνάμην τὸ νόημα νὰ παρακολουθήσω, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον νὰ κρατήσω αὐτῶν γραπτὴν σημείωσιν. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ ὁλόκληρον σχεδὸν τέταρτον τῆς ὥρας τὴν λαλοῦσαν ἐκείνην μηχανὴν ἠκροάσθην, ἀπεφάσισα τέλος νὰ τὸν διακόψω ἐρωτῶν ἐὰν πλησιάζῃ εἰς τὸ τέρμα, ἀλλ' ἀντὶ ἀπαντήσεως ἡ μηχανὴ ἤρχισε νὰ κινῆται ταχύτερον. Εἶχεν ἀπαγγείλει δισχιλίους ἴσως περίπου στίχους ὅτε μικρόν τι ἀπαυδήσας καὶ ἰδών με κάπως στενοχωρηθέντα, διέκοψε πρὸς στιγμὴν τὴν ἀπαγγελίαν ἵνα μετ' ὀλίγον ἐπαναλάβῃ αὐτὴν μετὰ μεγαλειτέρας γοργότητος. Ἰδοὺ δὲ ἡ ἔναρξις τοῦ ἐν λόγῳ στιχουργήματος, ὅπερ ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ ἀποστηθίσας ὁ Ῥαΐδος διετήρει ἀλώβητον ἐν τῇ μνήμῃ του μέχρις αὐτῆς ἔτι τῆς πεζῆς συγκεφαλαιώσεως τῶν περιεχομένων καὶ οὗτινος ὁ τίτλος ἔχει ὡς ἑξῆς: *Ἡρωϊκὸς διὰ στίχων ἀποκλεισμὸς τοῦ Ἀληπασᾶ, Τεπελενλῆ, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς πτώσεως αὐτοῦ.*

«Ποτέ τινας ἂς μὴ εἰπῇ πῶς εἶν' εὐτυχησμένος
ἐδῶ 'ς τὸν κόσμον ὅπου ζῇ, ὅτι εἶνε γελασμένος.
Ὁ κόσμος εἶν' ἕνας τροχὸς, ἐδῶ κ' ἐκεῖ βαΐζει
ποτὲ δὲν στέκει σταθερὰ, παντοτεινὰ γυρίζει.
Ὁ ξαΐκουστὸς Ἀλῆ πασᾶς, ὁ Πύρρος τῆς Ἠπείρου
ὁ φοβερὸς καὶ τολμηρὸς ἥρωας τῆς Ἠπείρου.
Ὤφου! κακὰ ποῦ ἔπαθε, μεγάλη δυστυχία
εἰς τὰ πικρὰ γηράματα ἀπὸ τὴ βασιλεία.
Ποτὲ δὲν ἐπαντέχαινε νἄλθῃ σὲ τέτοιο χάλι,
νὰ τοῦ κοπῇ, νὰ τοῦ σταλῇ 'στὴμ Πόλι τὸ κεφάλι.
Καθὼς ἀγροίκησε σωστὰ καὶ ἄρχισε νὰ βλέπῃ
τοῦ κραταιοῦ τοῦ Ντοβλετιοῦ τὸ φοβερὸ γαζέπι,
τὴν ἴδια ὥρα ἔστειλε στράτευμα νὰ συνάξῃ
ἀπ' ὅλην τὴν Ἀρβανιτιὰ καὶ νὰ τὸ κατατάξῃ.
Ἔστειλε κ' εἰς τὴν Κλεφτουριὰ, 'ςτοὺς καπεταναρέους
νὰ τοὺς μαζώξῃ ὅλονοὺς καὶ Τούρκους καὶ Ῥωμαίους

Ὁ Ἀληπασᾶς στέλνει 'ς ὅλην τὴν Ἀρβανιτιὰ, καὶ τῶν κλεφτῶν νὰ συναχθοῦν.

Ἐσὺ Κολώνια τοῦ Ντακλῆ, Αὐλῶνα καὶ Μπεράτι
καὶ Ἐλμπασάνη Τοσκαριὰ καὶ Δίβρα καὶ τὸ Μάτι
καὶ τὸ Σκραπάρι κι' Ἄλβανο καὶ Γκιόρτζα καὶ Πρεμέτι
τώρα σᾶς θέλω νἄλθετε κτλ. κτλ. . . »

Ἐν Ἰωαννίνοις. Ν. Δόσιος

*** Κατὰ τὴν μάχην τοῦ Βαλτετσίου οἱ Τοῦρκοι φονεύσαντες δύο Ἕλληνας, διεμέλισαν τὰ σώματα αὐτῶν πρὸς ἐκφοβισμὸν τῶν ἄλλων ἐπαναστατῶν. Ὅταν δὲ κατόπιν τῆς μάχης οἱ ἐπαναστάται εὗρον τοὺς φονευμένους, οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτούς. «Ἐκιτρινίσαμεν ἀπὸ τὸν φόβον μας, λέγει ὁ Φωτάκος, διότι πρώτην φορὰν εἴδαμεν ἀνθρώπους σκοτωμένους. Ὁ δὲ Κολοκοτρώνης διὰ νὰ μᾶς ἐνθαρρύνῃ ἐμάζωνε τὰ κομμάτια τοῦ καθενὸς, τὰ ἐφύλαγε καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς τριγύρω στρατιώτας ὅτι αὐτοὶ εἶνε ἅγιοι, θὰ πᾶν' εἰς τὸν παράδεισον 'σὰν μάρτυρες, καὶ τότε ἐζυγώσαμεν καὶ τοὺς ἐθάψαμεν».

Η ΠΡΩΤΗ ΜΑΪΟΥ

Ἡ πρώτη Μαΐου ἑορτάζεται ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τρόπον, ὅσον μοι γνωστόν, διαφέροντα ἀπὸ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν ταῖς λοιπαῖς ἑλληνικαῖς χώραις. Οἱ ἀγρόται φέρουσι τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὴν πόλιν κορμὸν κυπαρίσσου, οὗ τὸ φύλλωμα ἔχουσιν ἐστολισμένον διὰ ξυλίνων στεφανῶν, ἃς ἐπικοσμοῦσι διὰ ταινιῶν πολυχρώμων, ὠῶν τοῦ Πάσχα κοκκίνων, κώνων πίτυος καὶ κινάρας καὶ ἄλλων ὀπωρῶν κεχρυσωμένων, περιζερῶν καὶ τῶν τοιούτων. Τὸ δένδρον τοῦτο τοῦ Μαΐου ἐνθυμίζει πως τὸ παρὰ τοῖς φράγκοις δένδρον τῶν Χριστουγέννων. Ἅδουσι δὲ οἱ χωρικοί, οἱ τὴν κυπάρισσον κρατοῦντες πρὸ τῶν οἰκιῶν ἑκάστων τὸ ἑξῆς ᾆσμα·

Καὶ ἂν εἶνε μὲ τὸν ὁρισμὸ, νὰ ποῦμε καὶ τὸ Μάϊ
Μπρὲ 'μπῆκ' ὁ Μάϊς, μπρὲ 'μπῆκ' ὁ Μάϊς, μπρὲ 'μπῆκ'
[ὁ Μάϊς ὁ μῆνας,
ὁ Μάϊς μὲ τὰ τριαντάφυλλα καὶ ὁ Ἀπρίλις μὲ τὰ ῥόδα.
Ἀπρίλι, Ἀπρίλι ἀφόρετε Μάϊ μου κανακάρι,
π' ὅλο τὸν κόσμο 'γιόμισες ἀπ' ἄνθη καὶ λουλούδια.
Λουλούδισε, λουλούδισε, λουλούδισέ μου κόρη
νὰ 'πᾳ νὰ δώσῃ τὸ φιλὶ πρὶν βρέξῃ, πρὶν χιονίσῃ,
πρὶν καταιβάσῃ ὁ ποταμὸς καὶ σύρουν τὰ ποτάμια.
Καὶ 'δῶ 'ποῦ τραγουδήσαμε πέτρα νὰ μὴ ῥαΐσῃ.
Καὶ ἀφέντη κῦρ . . . . χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃς
νὰ ζήσῃς χρόνους ἑκατὸ καὶ νὰ τοὺς ἀπεράσῃς[1].
Πολλὰ εἴπαμε τἀφέντη μας, νὰ 'ποῦμε τῆς κυρᾶς μας.
Κυρὰ χρυσῆ, κυρ' ἀργυρῆ, κυρὰ μαλαματένια,
'ποῦ σὲ χτενίζει ὁ Ἔρωτας μὲ τὰ χρυσά του κτένια,
μὲ τὰ χρυσᾶ, μὲ τἀργυρᾶ, μὲ τὰ μαλαμματένια.
Καὶ ἄνοιξε τἄξιο σου πουγγὶ τὸ μαργαριταρένιο
καὶ βγάλε τὸ χεράκι σου τὸ καλομαθημένο,
καὶ ἂν ἔχῃς γρόσια φέρε τα καὶ ἂν ἔχῃς καὶ παράδες
καὶ ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασὶ, φέρε νὰ μᾶς κεράσῃς.
Καὶ 'στῶν παιδιῶν σου ταῖς χαραῖς κουφέτα νὰ μοιράσῃς·
ὄχι κουφέτα μοναχὰ, μόν' καὶ πολλὰ καρύδια
καὶ πλήθειο τὸ γλυκὸ κρασὶ νὰ πιοῦν τὰ παλληκάρια.
Καὶ 'δῶ 'ποῦ τραγουδήσαμε νὰ ἔλθοῦμε καὶ τοῦ χρόνου
καὶ τὴν ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς μὲ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη (δίς).

Καὶ τὸ μὲν ᾆσμα ᾄδεται καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὡς φαίνεται· ἡ δὲ περιφορὰ τῆς κυπαρίσσου καὶ τὰ ἰδιαίτερα ἔθιμα τὰ συνοδεύοντα τὸν ἑορτασμὸν τῆς *πρωτομαγιᾶς* ἀνήκουσιν, ὅσον τοὐλάχιστον ἐμοὶ γνωστόν, εἰς μόνην τὴν Κέρκυραν[2].

*
* *

Ἐν Κύθνῳ κατὰ τὴν πρωτομαγιὰν ᾄδεται ὑπὸ τῶν κατοίκων δι' ἦχου ὅλως ἐπιχωριάζοντος τὸ ἑξῆς δημῶδες ᾆσμάτιον·

Ἤρχεν ὁ Μάϊς κεῖπέ μου
νὰ πᾷ νὰ τοῦ θερίσω.
Μὰ 'γὼ γιὰ τὸ χατῆρί του
δὲν 'πάω νὰ μαυρίσω.
Ὤχου, Μάϊ παινεμένε
καὶ 'ς τὸν κόσμο ξακουσμένε.

1. Ἢ ἄλλως·

Καὶ ἀφέντη κῦρ. . . 'ψηλό μου κυπαρίσσι
'ποῦ τῶνομά σου ἀκούεται Ἀνατολὴ καὶ Δύσι.

2. Ἀπεσπάσθη ἐκ τῶν «Κερκυραϊκῶν ἀνεκδότων τοῦ κ. Σπυρ. Π. Λάμπρου.

Τὸ Μάϊ ἐγεννήθηκα
καὶ μάγια δὲν φοβοῦμαι,
ξέχως καὶ μοῦ τὰ κάμουνε
'ς τὴν κλίνη ποῦ κοιμοῦμαι.
Μάϊ μου, μὲ τὰ 'ρείτσια
Καὶ μὲ τἄμορφα κορίτσια.

Τὸ Μάϊ καὶ τὸ Θεριστὴ
ποτὲ δεντρὶ δὲν πιάνει
μόν' τῆς ἀγάπης τὸ δεντρὶ
καρποὺς καὶ φύλλα κάνει·
Μάϊ μου, μὲ τὰ κεράσια
καὶ μὲ τἄμορφα κοράσια.

Ἤρχεν ὁ Μάϊς, ἤρχενε
ἤρχεν τὸ καλοκαῖρι
ἤρχαν τὰ σπαρτολούλουδα
ποῦ θὰ γενοῦμε ταῖρι·
Μάϊ μου, μὲ τὰ λουλούδια
καὶ μὲ τἄμορφα τραγούδια.

ΠΕΡΙ ΛΥΚΟΠΑΙΔΩΝ

Περὶ παιδίων ἁρπαχθέντων ὑπὸ λύκων καὶ μετ' αὐτῶν διαιτωμένων ἐν σπηλαίοις, ἐρανιζόμεθα τὰ ἑπόμενα: Ὁ ἐν Σεκούνδρᾳ ἱερεὺς Ἐρχὰρδ ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῆς ἐν Βεγγάλῃ Ἀσιατικῆς Ἑταιρείας» τὴν ἑπομένην περίεργον ἐπιστολήν. «Δύο τοιαῦτα παιδία ἔχομεν ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ. Τὸ ἓν ἀνευρέθη ὑπὸ Ἰνδῶν, οἵτινες ἐξῆλθον πρὸς θήραν λύκων· ἐξεδιώχθη δὲ τοῦ σπηλαίου διὰ φλογῶν, καὶ ἐκομίσθη ἐνταῦθα φέρον ἐπὶ τοῦ σώματος τὰ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐγκαύματα. Ἐν τῇ διαίτῃ αὐτοῦ ἦν ὅλως ἄγριον ζῷον, πίνων ὡς κύων, καὶ μεθ' ἡδονῆς τρῶγον ὀστᾶ καὶ ὠμὰ κρέατα πρὸ πάσης ἄλλης τροφῆς. Οὐδέποτε παρέμενε μετ' ἄλλων παιδίων, ἀλλ' ἀπεκρύπτετο ἔν τινι σκοτεινῇ γωνίᾳ· οὐδέποτε δὲ ἠθέλησε νὰ ἐνδυθῇ, ἀλλὰ κατεξέσχιζε τὰ φορέματά του. Ὀλίγους μῆνας διέμεινε παρ' ἡμῖν, διότι ἀσθενήσαν ἐκ πυρετοῦ ἀπέσχε πάσης τροφῆς· καί τοι δὲ ἐπί τινα χρόνον διετηρήσαμεν αὐτὸ διὰ παντοίων τεχνητῶν τροφῶν, ἀπέθανεν ἐπὶ τέλους. Τὸ ἕτερον παιδίον, ὅπερ ὁμοίως ἀνευρέθη μετὰ λύκων ὡς λύκος συνδιαιτώμενον, ἔχει ἡλικίαν δεκατριῶν περίπου ἢ δεκατεσσάρων ἐτῶν, καὶ διαμένει ἐνταῦθα ἐξ σχεδὸν ἔτη. *Ἐδεδάχθη μὲν τὰ ἐκπέμπῃ φωνὰς, ἀλλ' οὐδέποτε ἠδυνήθη τὰ λαλήσῃ· μόνον δὲ τὴν ὀργὴν καὶ τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἐκφράζει ἐλευθέρως.* Ἐνίοτε ἐπιλαμβάνεται ὀλίγον τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ μᾶλλον προτιμᾷ νὰ τρώγῃ· ἡ δὲ ἡμέρωσις αὐτοῦ προήχθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὀλιγώτερον ἤδη ἀρέσκεται εἰς τὴν ὠμοφαγίαν, ἂν καὶ ἀκόμη περισυνάγῃ ὀστᾶ, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀκονᾷ τοὺς ὀδόντας. Ἀλλ' οὐδετέρα τῶν δύο τούτων ἀνακαλύψεων εἶνε πρωτοφανής. Ἐν τῷ φρενοκομείῳ τῆς Λουκνόβης ὑπῆρχε ὅμοιόν τι παιδίον ἐξαχθὲν ὑπὸ Εὐρωπαίου τινὸς ἰατροῦ ἀπὸ σπηλαίου λύκων. Θαυμαστὴ εἶνε ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς τὰ παιδία ταῦτα βαδίζουσι τετραποδιστί· πρὶν δὲ φάγωσιν ἢ φέρωσιν εἰς τὸ στόμα τὴν τροφὴν, ὀσφραίνονται αὐτῆς καὶ ἂν δὲν ἔχει εὐάρεστον ὀσμὴν, ἀπορρίπτουσιν αὐτήν».

Ὁ συνταγματάρχης Sleeman, οὗ τινος αἱ «Περιηγήσεις» μνημονεύονται ὑπὸ τοῦ Γρότε ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδος ὡς μαρτύρια περὶ ὑπάρξεως λυκοπαίδων, γράφει ἔν τινι περιηγήσει του: Ἱππεύς τις ἀποσταλεὶς παρὰ τοῦ ἰθαγενοῦς διοικητοῦ τῆς Χανδούρας ὅπως ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν προσόδου τινὸς καὶ διατρέχων περὶ μεσημβρίαν τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, εἶδε μεγάλην λύκαιναν ἐξερχομένην τοῦ σπηλαίου αὐτῆς παρακολουθουμένην ὑπὸ τριῶν λυκιδέων καὶ ἑνὸς μικροῦ παιδίου, τετραποδιστὶ βαδίζοντος· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἱππεὺς προσεπάθησε νὰ συλλάβῃ αὐτὸ, ἔδραμε φεῦγον τάχιστα ὅσον καὶ οἱ λυκιδεῖς, καὶ ἐκρύβη μετὰ τῆς λυκαίνης ἐν τῷ σπηλαίῳ· ἀλλ' ἀνασκαφέντος τοῦ σπηλαίου ὑπὸ ἐργατῶν τινων, τὸ παιδίον συνελήφθη ζῶν. Σφοδρῶς ἠγωνίζετο προσπαθοῦν νὰ διαφύγῃ καὶ κρυφθῇ εἰς ὀπὴν ἢ σπήλαιον παρακείμενον· καὶ ἐφοβεῖτο μὲν ὁσάκις ἔβλεπεν ἄνδρα τινά, ἀπεπειρᾶτο δὲ νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ παιδίων καὶ δήξῃ αὐτά. Μετ' ἀποστροφῆς ἀπέρριπτε τὸ ἑψημένον κρέας, καὶ ἐτέρπετο τρῶγον ὠμὰ κρέατα καὶ ὀστᾶ, ἄτινα δίκην κυνὸς περιέσφιγγεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. *Ἐπεμελήθησαν μὲν ὅπως διδάξωσιν αὐτὸ τὰ λαλήσῃ, ἀλλ' οὐδέποτε ἤκουσαν παρ' αὐτοῦ ἄλλο τι ἢ μυκηθμοὺς καὶ ὑλακάς.* Τὸ παιδίον τοῦτο ἀπεσάλη ἀργότερον εἰς Σουλταμπούραν πρὸς τὸν λοχαγὸν Νικολέτσον, Εὐρωπαῖον ἀξιωματικὸν, διοικοῦντα τὸ πρῶτον τάγμα τῶν ἐν Οὔδῃ ἰθαγενῶν πεζῶν· ὁ λοχαγὸς Νικολέτσος παρέδωκε τὸ παιδίον εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετῶν. Ὁ λυκόπαις ἔτρωγεν ὅ,τι δήποτε, ἀλλὰ πάντοτε προετίμα τὸ ὠμὸν κρέας, καί ποτε κατέφαγε τὸ ἥμισυ ἀμνοῦ ἄνευ δυσκολίας τινός. Οὐδέποτε οὐδὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ ἔνδυμα, καί ποτε ἐν ὥρᾳ χειμῶνος δοθέντος αὐτῷ ἐπικαλύμματος, ὅπερ ἦν διὰ βάμβακος πεπληρωμένον, ἐξέσχισεν αὐτὸ καὶ μέρος αὐτοῦ κατέφαγεν. Οὐδέποτε ἐφάνη γελῶν ἢ μειδιῶν· οὐδεμίαν πρὸς οὐδένα ἠθέλησε νὰ λάβῃ σχέσιν ἀγάπης καὶ ἐφαίνετο ὅτι ὀλίγον κατενόει τὰ πρὸς αὐτὸ λεγόμενα. Ὅτε συνελήφθη, εἶχεν ἡλικίαν ἐννέα περίπου ἐτῶν, ἐπέζησε δ' ἔκτοτε τρία περίπου ἔτη· ἔτρεχε πάντοτε τετραποδιστὶ, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ὀρθοστάδην.»

Ὅλως περίεργον ὄψιν παρέχει ἐν Ἀμερικῇ ἡ πόλις τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, ἥτις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ πληθυσμοῦ εἶνε ἡ μᾶλλον κοσμοπολῖτις ἐξ ὅλων τῶν πόλεων· καθόσον ἐπὶ 234,000 κατοίκων, περιέχει 40,000 Γερμανοὺς, 17,500 Αὐστριακοὺς καὶ Οὐγγρους, 10,000 Ἰταλοὺς, 3,500 Γάλλους, 3,000 Ῥώσσους, 2,000 Ἱσπανοὺς, Ἑλβετοὺς καὶ Πορτογάλλους, 500 Σουηδοὺς καὶ Νορβηγοὺς καὶ ἐπὶ πλέον 21,000 Κινέζους 2,000 Μαύρους, 500 Ἰάπωνας Ἰνδοὺς κτλ.

Η ΔΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗ

Διαβαίνει, μὲ θωρεῖ, καὶ πᾷ
καὶ δὲν καλησπερίζει!
Μιὰν ἄλλη, μ' εἶπαν, ἀγαπᾷ,
κ' ἐμὲ—δὲν μὲ γνωρίζει!

Χαρά 'στην, ποῦ τὸν καρτερᾷ!
κι' ὅποια τὸν καμαρώσῃ
νὰ μὴν τὸ κλάψῃ μὲ φορὰ,
νὰ μὴν τὸ μετανοιώσῃ!

Ἄλλοτε χάρηκα κ' ἐγώ...
Καλά! Δὲν ταῖς ζηλεύω!..
Τώρα τὸν νοῦ μου κυνηγῶ,
καὶ δὲν τὸν πρεμαζεύω!

Κι' ἂν 'πῆγε 'κεῖνος 'στὸ καλὸ,
κι' ἂν μ' ἔχει λησμονήσει,
τὸν Πλάστη 'γὼ παρακαλῶ
νὰ τοῦ τὸ συγχωρήσῃ.

Ἄμοιρη κόρη καὶ φτωχὴ,
πῶς νὰ τοῦ γείνω ταῖρι;
Μιᾶλλη τὸν ἔκαμ' εὐτυχῆ
μ' ἕνα γεμάτο χέρι.

Γὼ μόνο μὲ καρδιὰ πιστὴ
εἶχα νὰ τὸν χαρίσω.
Τώρα βαγίσθηκε κι' αὐτὴ—
Πάρ' μου την, Πλάση, πίσω!

Γ. Μ. Βιζυηνος.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Χωρικὸς ὁδηγῶν *κάρρον* πλῆρες χόρτου εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ τοῦ ἀνατραπῇ τὸ κάρρον ἐν μέσῃ ὁδῷ τῆς πόλεως. Βλέπων συναθροιζομένους εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀτυχήματος πλῆθος ἀργῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐθεώρουν ἀδιάφοροι καὶ ἐπικειμένην κατὰ τῆς κεφαλῆς του τὴν ἀστυνομικὴν ὀργὴν, ἄλλο δὲν συλλογίζεται παρὰ τὸ παιδί του· καὶ ἀρχίζει νὰ φωνάζῃ: — Τὸ παιδί μου! ἄχ! τὸ καϋμένο τὸ παιδί μου!» Ἐν τῷ ἅμα οἱ περὶ αὐτὸν ἕως τότε ἀδιάφοροι σπεύδουσι μετὰ φιλανθρώπου ζήλου νὰ ἀνεγείρωσι *κάρρον* καὶ φόρτωμα, ἵνα ἀπαλλάξωσι τὸ παιδί του· ὅταν ἡ ἐργασία ἐτελείωσεν, εἷς ἐκ τῶν φιλανθρώπων ἐρωτᾷ τὸν χωρικόν.—«Μὰ ποῦ λοιπὸν εἶνε τὸ παιδί σου, ποῦ ἔκλαιες; —Σ' τὸ σπῆτι, ἀπαντᾷ ὁ πονηρὸς χωρικὸς, μαστίζων περιχαρὴς τοὺς ἵππους του.

*
* *

Δύο φίλαι συνδιαλέγονται.

— Μὰ δὲ μοῦ λὲς, Σοφία, δὲν θ' ἀποφασίσῃς καὶ σὺ νὰ 'πανδρευθῇς;

— Καὶ δὲν βλέπεις, καϋμένη, τὶ ἀηδία ποῦ κατήντησαν οἱ ἄνδρες; σήμερα δὲν ζητοῦν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν γυναῖκα παρὰ χρήματα.

— Τὸ κακὸ εἶνε 'ποὺ ὅσο περισσότερο ἀφίνομε νὰ περνᾷ ὁ καιρὸς τόσο καὶ περισσότερα ζητοῦν.

*
* *

Ἡ κυρία Μ* ἐξέφραζεν ἐνώπιον ἀσχημοτάτης φίλης της τὸν πόνον της ὅτι ἡ μικρά της κόρη δὲν ἦτο καθόλου εὔμορφη.

— Ὦ! ὅσο γι' αὐτὸ μὴν ἀνησυχεῖς καθόλου! λέγει ἡ δυσειδής. Τὰ κορίτσια ἀλλάζουν ὅσο μεγαλώνουν. Κύτταξε 'μένα τί εἶμαι· καὶ ὅμως ὅταν ἤμουν μικρή, ἤμουν μιὰ ἀηδία!

Ἡ μήτηρ ἐπαρηγορήθη μὲ τὸ παραπάνω!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Πολλοὶ ἄνθρωποι θεωροῦσι τοὺς φίλους ὡς ὁ χαρτοπαίκτης τὸ χαρτοπαίγνιον, ἤτοι ἐφ' ὅσον μὲν ἐλπίζουσί τι κέρδος ἐξ αὐτῶν, τοὺς μεταχειρίζονται, τούτου δ' ἐπιτευχθέντος, ἀπορρίπτουσιν αὐτοὺς καὶ ἐκλέγουσι νέους, οὓς μεταχειρίζονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. (Young).

*** Ὁ φίλος διαφέρει τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν ἀποκρύπτουσιν ἡμῖν τὰ ἐλαττώματά μας, ἡ μᾶς τὰ ὑποδεικνύουσι κακοβούλως, ἐνῷ ὁ φίλος μᾶς ὁμιλεῖ περὶ αὐτῶν χωρὶς νὰ προσβάλῃ τὴν φιλοτιμίαν μας, μᾶς νουθετεῖ κατ' ἰδίαν σφάλλοντας, ἐν δὲ τῇ κοινωνίᾳ ζητεῖ νὰ μᾶς δικαιολογήσῃ. (Joseph Droz).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἀπεβίωσεν ἐν Σμύρνῃ ἀνὴρ ἄγων τὸ 130 ἔτος τῆς ἡλικίας του ὀνόματι Θεόδωρος Δημητρίου. Γεννηθεὶς κατὰ τὸ 1752 μετῆλθεν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἁλιέως ἐν ἄκρᾳ δὲ ἐγκρατείᾳ διαβιώσας καὶ πρὸ πάντων ἀποφεύγων τὴν οἰνοπνευματοποσίαν ἐπέζησε τεσσάρων υἱῶν καὶ τριῶν θυγατέρων ὧν οἱ νεώτεροι ἐν ἡλικίᾳ 60 ἐτῶν. Διετήρησε μέχρι τῶν τελευταίων στιγμῶν τοῦ βίου του τὴν ὅρασιν ἀρκούντως ὀξεῖαν, τὴν φωνὴν καὶ ὄρεξιν ὡς καὶ τοὺς ὀδόντας εἰς καλὴν κατάστασιν ἐκτὸς τῆς ἀκοῆς μικρὸν βεβλαμμένης, ἰδιαιτέρως δὲ τὴν μνήμην του διετήρησε ἰσχυροτάτην διηγούμενος τὴν ἱστορίαν ὁλοκλήρου αἰῶνος.

Ἀμερικανίδες τινὲς διαμαρτυρόμεναι κατὰ τῆς ὑπεροχῆς τῶν ἀνδρῶν, διεκήρυξαν ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον θὰ ἐξαφανίσωσι τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα τῆς ἀνισότητος.

Πρὸς τοῦτο ἐν συνελεύσει τινὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀπορρίψωσι τὰς γυναικείας ἐσθῆτας καὶ νὰ φέρωσιν εἰς τὸ ἑξῆς ἀνδρικὴν περισκελίδα. Διὰ μεγάλης δὲ πλειονοψηφίας ὡρίσθη ἵνα ἡ εὐρεῖα τουρκικὴ περισκελὶς (σαλβάρι) χρησιμεύσῃ ὡς τὸ ἔνδυμα τῆς διαμαρτυρήσεως.

Πρὸς καταπολέμησιν τῆς προλήψεως κατὰ τοῦ ἀριθμοῦ *δεκατρία* συνέστη ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἡ *Ἑσχη τῶν δεκατριῶν* ἥτις ἀποτελεῖται ἐξ ἑκατὸν ἑξήκοντα ἐννέα μελῶν, τουτέστιν ἐκ *δεκατριάκις δεκατριῶν*. Διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ κανονισμοῦ ταύτης ἐπιβάλλεται συνεισφορὰ μηνιαία εἰς ὅλα ὁμοῦ τὰ μέλη 13 ἑκατοφράγκων. Ὁ πρόεδρος καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἐφορίας μέλη ἐκλέγονται ἑκάστην 13 Ἰανουαρίου. Δὲν παρατίθεται δὲ τὸ γεῦμα εἰς τὰ μέλη τῆς λέσχης, ἂν μὴ περὶ ἑκάστην τράπεζαν παρακάθηνται 13 δαιτυμόνες.

Ἐν Γαλλίᾳ ὑπεβλήθη πρό τινος ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων ὑπουργοῦ κ. **Cochery** εἰς τὴν βουλὴν νομοσχέδιον σκοποῦν τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐκεῖ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἤδη ἐν χρήσει ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν.

Τὸ μέτον τοῦτο δι' οὗ διευκολύνεται ἡ διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἀποστολὴ μικρῶν χρηματικῶν ποσῶν, καὶ ὅπερ εὐκταῖον εἶνε νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ παρ' ἡμῖν, διενεργεῖται ὡς ἑξῆς: Γραμμάτια ἑνὸς, δύο, πέντε, δέκα ἕως εἴκοσι φράγκων ὑπάρχουσι πρὸς πώλησιν ἐν τοῖς ταχυδρομείοις ἢ εἰς ἕτερα μέρη.

Ὅπως δὲ γείνῃ χρῆσις τῶν γραμματίων τούτων ἀρκεῖ νὰ γράψῃ τις ἐπ' αὐτῶν τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου δι' ὃ προορίζει τοῦτο καὶ νὰ τὸ ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὸ ὡς πᾶσαν ἐπιστολήν. Φθάσαν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον τὸ γραμμάτιον, πληρόνεται ἐν τῷ ταχυδρομείῳ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει πρὸς τὸ πρόσωπον τὸ κομίζον τοῦτο.

Πρὸς ἀπόκτησιν δὲ τοιούτου γραμματίου καταβάλλονται τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀντιπροσωπευόμενον ποσὸν καὶ ἐπὶ πλέον 5 λεπτὰ διὰ τὰ μέχρι 5 φράγκων γραμμάτια, 10 διὰ τὰ μέχρι 10 φράγκων καὶ 20 διὰ τὰ μέχρις 20.

Εἰς πάντας εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ ὁμίχλη τοῦ Λονδίνου εἶνε δυσάρεστος καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν ὑγείαν· ὀλίγοι ὅμως ἴσως γνωρίζουσιν ὅτι αὕτη εἶνε καὶ πολὺ ἀκριβή. Εἰς μέγα τι κατάστημα φωταερίου ἡμέρα πυκνῆς ὁμίχλης ἐν Λονδίνῳ ἐστοίχισεν ἐσχάτως 12,000 λίρας στερλίνας ἕνεκα τῆς μεγαλειτέρας καταναλώσεως φωταερίου· τοιαύτη δ' ἡμέρα δύναται νὰ ἐπιφέρῃ εἰς ὅλα ὁμοῦ τὰ καταστήματα τοῦ φωταερίου ζημίαν τοὐλάχιστον ἑνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων.

Κατὰ νεωτάτην ἀπογραφὴν διενεργηθεῖσαν ἐν Παρισίοις ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς στατιστικῆς ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας διαιρεῖται ὡς ἑξῆς κατὰ τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα: Γεωργοὶ, 19,500,000· βιομήχανοι, 9,300,000· ἔμποροι καὶ τραπεζῖται, 4,200,000· ἐπιστήμονες καλλιτέχναι καὶ τεχνῖται, 1, 600, 000· εἰσοδηματίαι καὶ κεφαλαιοῦχοι, 2,400,000.

Ἐν **Tempelbury** τῆς Πρωσσίας ἤδη ἀπό τινων μηνῶν εὑρίσκεται ἐν διηνεκεῖ ληθάργῳ ἡ θυγάτηρ ὑποδηματοποιοῦ τινος, ἥτις ὡς ἐκ τούτου ἐδέησε νὰ τρέφηται τεχνητῶς. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐξύπνησε τὸ ἀπαύστως ὑπὸ ἰατρῶν παρατηρούμενον κοράσιον, ὅπως μετ' ὀλίγας ὥρας περιπέσῃ ἐκ νέου εἰς λήθαργον. Ἐρωτηθεῖσα ἂν θέλῃ νὰ φάγῃ, ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἔχει ὄρεξιν, εἰς τὴν ἐρώτησιν δὲ ἂν θέλῃ νὰ ἐγερθῇ ἀφ' οὗ κεῖται ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ἀπεκρίθη ὅτι τῇ ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον, διότι αἰσθάνεται ἑαυτὴν φοβερὰ κατάκοπον. Εὐθὺς μετὰ τοῦτο περιέπεσεν ἡ ἄλλως ὑγιὴς καὶ ἀνθηρὰ κόρη εἰς λήθαργον, ἀφ' οὗ πρὸ ἡμερῶν δὲν ἐξύπνησε.

ΕΙΣ ΑΝΑΡΝΩΣΤΗΣ.

ΑΘΗΝΗΣΙ.— ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».